Закон о инспекцијском надзору

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 36/2015 и 44/2018 - други закон и 95/2018 (чл. 35-37. нису у пречишћеном тексту).

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1.

Овим законом уређују се садржина, врсте и облици и поступак инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор.

Појам и циљ инспекцијског надзора

Члан 2.

Инспекцијски надзор је посао државне управе чија садржина и појам су утврђени законом којим се уређује рад државне управе, кога врше органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, с циљем да се превентивним деловањем или налагањем мера обезбеди законитост и безбедност пословања и поступања надзираних субјеката и спрече или отклоне штетне последице по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе.

Инспекцијском надзору уподобљавају се други облици надзора и контроле чијим вршењем се испитује примена закона и других прописа непосредним увидом у пословање и поступање надзираног субјекта, које врше органи из става 1. овог члана и други субјекти са јавним овлашћењима, у складу са посебним законом.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следећа значења:

1) инспекција је орган у саставу, унутрашња организациона јединица или инспектори органа државне управе, односно органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе или другог субјекта са јавним овлашћењима, која врши инспекцијски надзор;

2) инспектор је службено лице са посебним овлашћењима, обавезама и одговорностима прописаним законом, које испуњава услове за обављање инспекцијског надзора, врши инспекцијски надзор и ужива кривичноправну заштиту прописану законом;

3) надзирани субјекат је правно лице, предузетник и физичко лице, организациони облик преко кога физичко или правно лице обавља делатност или врши активност за кога не постоји обавеза регистрације, као и субјекат са јавним овлашћењима у складу са законом, чије пословање и поступање се надзире;

4) нерегистровани субјекат је надзирани субјекат који обавља делатност или врши активност, а није уписан у одговарајући регистар који води Агенција за привредне регистре или други орган или организација надлежна за упис оснивања правног лица и другог субјекта (у даљем тексту: основни регистар), када је упис у овај регистар прописан као услов за обављање делатности или вршење активности;

5) ризик је комбинација вероватноће настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, које могу настати из пословања или поступања надзираног субјекта, и вероватне тежине тих последица;

6) контролна листа је документ који садржи списак приоритетних питања провере и других радњи за које је инспекција овлашћена, одређених према тежини могућих штетних последица у одређеној области сагласно правилима о процени ризика, и предмет и обим провере;

7) акт о примени прописа је акт у форми мишљења, објашњења, одговора на питање, препорука и акта другог назива у складу са законом, који се односи на примену закона или другог прописа из делокруга инспекције, а кога у писаном облику сачињава надлежни орган државне управе, односно аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе или други субјекат са јавним овлашћењима, у складу са законом којим се уређује државна управа и другим законом;

8) представка је пријава, петиција, предлог и акт другог назива кога заинтересовано физичко и правно лице подноси инспекцији у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора;

9) службена саветодавна посета је облик превентивног деловања инспекције пружањем стручне и саветодавне

подршке надзираном субјекту на лицу места, коју инспекција организује ван инспекцијског надзора;

10) превентивни инспекцијски надзор је инспекцијски надзор усредсређен на спречавање настанка вероватних штетних последица;

11) већа вредност је вредност одређеног материјалног добра која износи најмање 3.000.000 динара.

Примена овог закона и однос према другим законима

Члан 4.

Садржина, границе, овлашћења, права и обавезе при вршењу инспекцијског надзора утврђени су овим и посебним законима.

У поступку вршења инспекцијског надзора инспектор, односно други овлашћени службеник поступа сагласно начелима и правилима деловања државне управе и начелима и правилима деловања државних службеника, односно службеника аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и сагласно начелима и правилима поступка којима је уређен општи управни поступак.

Овај закон непосредно се примењује у поступку инспекцијског надзора који врше органи државне управе, као и у поступку инспекцијског надзора који, као поверени посао државне управе, врше органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе.

У поступку вршења инспекцијског надзора, укључујући и службену контролу коју спроводи инспекција ради потврде усаглашености и примене прописа у одређеној области, а који произлази из посебних закона, потврђених међународних уговора или усклађивања законодавства Републике Србије са правним тековинама Европске уније, непосредно се примењују одредбе посебног закона, ако је у одређеној области инспекцијски надзор тим законом уређен друкчије.

Непосредна примена одредаба посебних закона из става 4. овог члана не може искључити или ограничити непосредну примену одредаба овог закона којима се уређују питања инспекцијског надзора и службене контроле која нису уређена тим посебним законима.

Усаглашавање одредаба посебних закона из става 4. овог члана са одредбама овог закона врши се под условима, на начин и у роковима прописаним чланом 69. овог закона.

Непосредна примена одредаба посебних закона из става 4. овог члана не може ни у ком случају искључити или ограничити непосредну примену одредаба овог закона којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према нерегистрованим субјектима и инспекције су дужне да примењују одредбе овог закона којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према тим субјектима.

Овај закон сходно се примењује у поступку инспекцијског надзора који у пословима из своје изворне надлежности врше органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе, као и када органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе и други субјекти са јавним овлашћењима врше друге облике надзора и контроле у смислу члана 2. став 2. овог закона.

Овај закон не примењује се на поступање и послове одбране, полиције, комуналне полиције и Пореске полиције, као посебне организационе јединице Пореске управе, као органа у саставу министарства надлежног за послове финансија.

Послови и овлашћења, који су утврђени овим законом, не уводе обавезу додатног запошљавања и јединице локалне самоуправе ће их обављати у складу са прописима који уређују запошљавање у јединицама локалне самоуправе.

Сарадња са другим органима, имаоцима јавних овлашћења и правним и физичким лицима

Члан 5.

Сарадња надлежне инспекције са другим органима државне управе, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, правосудним и другим државним органима и другим заинтересованим органима и организацијама остварује се у складу са надлежностима инспекције и облицима сарадње утврђеним прописима о државној управи и посебним законима.

Сарадња, нарочито, обухвата међусобно обавештавање, размену података, пружање помоћи и заједничке мере и радње од значаја за инспекцијски надзор.

Надлежна инспекција у обављању послова из свог делокруга усклађује планове инспекцијског надзора и свог рада, размењује податке, предлаже предузимање заједничких мера и активности од значаја за обављање послова инспекцијског надзора и на други начин сарађује са другим инспекцијама и субјектима са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле - ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката.

Државни органи, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и имаоци јавних овлашћења дужни су, на захтев инспектора, да му у року од 15 дана од пријема захтева доставе тражене податке и обавештења који су значајни за инспекцијски надзор.

Надлежна инспекција, у складу са законом, сарађује са физичким и правним лицима, нарочито у циљу превентивног деловања, као и унапређења узајамне одговорности физичких и правних лица и инспекција у процесу примене и надзора над применом прописа. У том циљу, инспекција може одржавати информативне и

едукативне трибине и консултативне састанке са представницима приватног сектора и другим заинтересованим странама.

Физичка и правна лица могу инспекцији подносити представке и захтеве, и од ње тражити податке и обавештења, у складу са законом.

Ако се у вези са вршењем инспекцијског надзора основано очекује да надзирани субјекат пружи отпор или се он пружи и инспектору онемогућава или битно отежава вршење инспекцијског надзора, инспектор може да захтева помоћ полиције и комуналне полиције.

Полиција и комунална полиција пружају помоћ према законима којима се уређују полиција и комунална полиција.

II. ВРСТЕ И ОБЛИЦИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Врсте инспекцијског надзора

Члан 6.

Инспекцијски надзор, према врсти, може бити редован, ванредан, мешовити, контролни и допунски.

Редован инспекцијски надзор врши се према плану инспекцијског надзора.

Инспекцијски надзор на државној граници, који се обавља редовно, уподобљава се редовном инспекцијском надзору и на њега се сходно примењују одредбе овог закона, ако овим или посебним законом није другачије одређено, односно када то проистиче из потврђеног међународног уговора или правних тековина Европске уније.

Ванредан инспекцијски надзор врши се: када је неопходно да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност; када се после доношења годишњег плана инспекцијског надзора процени да је ризик висок или критичан или промене околности; када такав надзор захтева надзирани субјекат; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката; по захтеву јавног тужиоца; када се поступа по представци правног или физичког лица; када другостепени орган преко инспекције допуњава поступак или понавља цео поступак или његов део, а нису испуњени услови за допунски инспекцијски надзор.

Ванредан инспекцијски надзор по захтеву надзираног субјекта може бити утврђујући, који се врши када је потребно утврдити испуњеност прописаних услова након чијег испуњења надзирани субјекат стиче право за почетак рада или обављања делатности, вршења активности или остваривање одређеног права, у складу са посебним законом, или потврђујући, који се врши када надзирани субјекат поднесе захтев да се потврди законитост и безбедност поступања у вршењу одређеног права или извршењу одређене обавезе, односно у његовом пословању.

Мешовити инспекцијски надзор врши се истовремено као редован и ванредан надзор код истог надзираног субјекта, када се предмет редовног и ванредног инспекцијског надзора делимично или у целости поклапају или су повезани.

Контролни инспекцијски надзор врши се ради утврђивања извршења мера које су предложене или наложене надзираном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора.

Допунски инспекцијски надзор врши се по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта, ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном, мешовитом или контролном инспекцијском надзору, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски надзор, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног или контролног инспекцијског надзора.

Облици инспекцијског надзора

Члан 7.

Инспекцијски надзор, према облику, може бити теренски и канцеларијски.

Теренски инспекцијски надзор врши се изван службених просторија инспекције, на лицу места и састоји се од непосредног увида у земљиште, објекте, постројења, уређаје, просторије, возила и друга наменска превозна средства, предмете, робу и друге предмете, акте и документацију надзираног субјекта.

Канцеларијски инспекцијски надзор врши се у службеним просторијама инспекције, увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

III. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА, ПРОЦЕНА РИЗИКА, ПЛАНИРАЊЕ, УСКЛАЂИВАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Праћење стања

Члан 8.

Инспекција прикупља податке и прати и анализира стање у области инспекцијског надзора која је у њеном делокругу.

Ти послови укључују прикупљање и анализу података добијених помоћу контролних листи, вођењем анкета и истраживања јавног мњења и другим непосредним прикупљањем података, података прибављених од државних органа, органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и других ималаца јавних овлашћења, статистичких и других података, прикупљање и анализу инспекцијске, управне, судске и пословне праксе из одговарајуће области инспекцијског надзора, и друге сродне послове.

На основу утврђеног стања и процене ризика инспекција припрема план инспекцијског надзора, иницира доношење, измене и допуне закона и других прописа, уједначава и објављује инспекцијску праксу, предузима превентивне активности и предлаже органима државне управе, органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другим имаоцима јавних овлашћења предузимање активности и мера на које су овлашћени.

Органи из става 3. овог члана дужни су да сарађују са инспекцијом у поступцима праћења стања.

Инспекција на својој интернет страници објављује списак надзираних субјеката за које, на основу података добијених помоћу контролних листи, утврди да су остварили највећи степен усклађености пословања и поступања са законом и другим прописом, као и списак надзираних субјеката за које утврди да нису уопште остварили усклађеност пословања и поступања са законом и другим прописом.

Процена ризика

Члан 9.

Инспекцијски надзор заснива се на процени ризика и сразмеран је процењеном ризику, тако да се ризиком делотворно управља. Процена ризика је део процеса анализе ризика, који обухвата и управљање ризиком и обавештавање о ризику.

Ризик, према степену, може бити незнатан, низак, средњи, висок и критичан.

Инспекција није дужна да врши инспекцијски надзор када је процењени ризик незнатан.

Ризик се процењује у току припреме плана инспекцијског надзора и пре и у току инспекцијског надзора. Када се у току реализације годишњег плана инспекцијског надзора промене околности на основу којих је процењен ризик и сачињен план, инспекција усклађује процену ризика и план инспекцијског надзора са новонасталим околностима.

Процена ризика у току припреме плана инспекцијског надзора врши се тако што инспекција у праћењу и анализи стања у области инспекцијског надзора која је у њеном делокругу идентификује ризике по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, који могу настати из пословања или поступања надзираног субјекта и, према одговарајућим критеријумима, процењује тежину штетних последица и вероватноћу њиховог настанка, тако да се добије процењени степен ризика.

Тежина штетних последица процењује се полазећи од:

1) природе штетних последица, која произлази из врсте делатности или активности надзираног субјекта, односно карактеристика робе или производа кога надзирани субјекат ставља у промет или услуга које надзирани субјекат пружа, или радњи које предузима, односно овлашћења која врши у склопу свог пословања или поступања, а у односу на законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, и

2) обима штетних последица, пре свега круга лица који користе робу, производ или услуге, односно круга лица која остварују одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом, односно опсега законом и другим прописом заштићених добара, права и интереса на које се односи делатност или активност надзираног субјекта или на које она утиче.

Вероватноћа настанка штетних последица процењује се полазећи нарочито од претходног пословања и поступања надзираног субјекта, укључујући последње утврђено стање законитости и безбедности његовог пословања и поступања. Вероватноћа настанка штетних последица процењује се полазећи и од: српских стандарда и правила добре праксе које надзирани субјекат примењује; система управљања и унутрашњег надзора над законитошћу, правилношћу и безбедношћу пословања и поступања код надзираног субјекта, узимајући у обзир политику управљања ризицима и различите облике унутрашњег надзора код надзираног субјекта, као и ревизију финансијских извештаја надзираног субјекта; стања у области у којој се његова делатност или активност врши и предвиђања будућих кретања у њој; унутрашњих и спољних стручних, техничких, технолошких и финансијских капацитета надзираног субјекта.

Поред процене ризика за надзиране субјекте, ризик се, према посебно прописаним критеријумима, може проценити и за поједина територијална подручја и друге територијалне и сличне целине (нпр. територијалне јединице, области и подобласти, деонице и др), објекте и групе објеката, у складу са делокругом инспекције и потребама вршења инспекцијског надзора.

Заједничке елементе процене ризика у инспекцијском надзору прописује Влада.

Посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика, као и посебне критеријуме из става 8. овог члана прописује министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора, односно ималац јавног овлашћења који врши инспекцијски надзор у одређеној области.

Посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе прописује надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

План инспекцијског надзора

Члан 10.

План инспекцијског надзора заснива се на утврђеном стању у области инспекцијског надзора и процени ризика. Инспекција је дужна да спроводи план инспекцијског надзора, осим када постоје нарочито оправдане изузетне околности које је у томе спречавају.

Инспекција је дужна да сачини стратешки (вишегодишњи) и годишњи план инспекцијског надзора. Годишњи план инспекцијског надзора спроводи се кроз оперативне (полугодишње, тромесечне и месечне) планове инспекцијског надзора.

План инспекцијског надзора, поред обавезних елемената који чине садржину годишњег плана рада органа државне управе, обавезно садржи и: циљеве које инспекција тежи да оствари у планираном периоду – исказане у мерљивим ефектима и начин за постизање постављених циљева; учесталост и обухват вршења инспекцијског надзора по областима и сваком од степена ризика; преглед надзираних субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, односно делатности или активности које ће се надзирати, ако није могуће утврдити надзиране субјекте или је њихов број превелик, са одговарајућим информацијама од значаја за вршење инспекцијског надзора и одређење субјеката код којих ће се вршити надзор; територијално подручје на коме ће се вршити инспекцијски надзор; процењени ризик за надзиране субјекте, односно делатности или активности које ће се надзирати или територијално подручје и другу територијалну и сличну целину, објекат и групе објеката; период у коме ће се вршити инспекцијски надзор; информације о облицима инспекцијског надзора који ће се вршити; податке о ресурсима инспекције који ће бити опредељени за вршење инспекцијског надзора.

План инспекцијског надзора садржи и: планиране мере и активности превентивног деловања инспекције и планиране мере и активности за спречавање обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката, очекивани обим ванредних инспекцијских надзора у периоду у коме ће се вршити редован инспекцијски надзор, са одговарајућим образложењима, као и друге елементе од значаја за планирање и вршење инспекцијског надзора.

Инспекција, зависно од организационог положаја у систему органа државне управе, припрема, односно утврђује предлог плана инспекцијског надзора у вези са којим прибавља мишљење надлежних органа државне управе, односно органа државне управе са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, и мишљење, односно смернице и упутства Координационе комисије. Инспекција доставља Координационој комисији предлог годишњег плана инспекцијског надзора за наредну годину, који је усаглашен са мишљењима надлежних органа државне управе, односно органа државне управе са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, најкасније до 1. децембра текуће године. По прибављеном мишљењу, односно смерницама и упутствима Координационе комисије, годишњи план инспекцијског надзора се усваја до 31. децембра текуће године.

Инспекција објављује план инспекцијског надзора на својој интернет страници.

Министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора, односно ималац јавног овлашћења који врши инспекцијски надзор у одређеној области прописује посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора.

Надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе прописује посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Усклађивање инспекцијског надзора

Члан 11.

Повећање свеобухватности и делотворности инспекцијског надзора и избегавања преклапања и непотребног понављања инспекцијског надзора обезбеђује се кроз међусобну сарадњу у утврђивању програма рада и сарадњу у поступку вршења самосталног или заједничког инспекцијског надзора.

Сарадња у поступку вршења инспекцијског надзора остварује се нарочито: ако је одређена област или питање предмет инспекцијског надзора више инспекција; када је потребно да више инспекција истовремено врше инспекцијски надзор према истом субјекту (заједнички инспекцијски надзор); ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката; када се оцени да се надзор на тај начин може извршити брже и са што мање трошкова и губитка времена за надзираног субјекта и инспекторе.

Заједнички инспекцијски надзор врши се: ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет; кад је ризик код надзираног субјекта висок или критичан; ради предузимања хитних мера које не трпе одлагање; због сложености инспекцијског надзора или значаја спречавања или отклањања незаконитости, односно штетних последица; када се тиме добија на брзини надзора, уштеди трошкова и смањењу губитка времена надзираног субјекта и

инспектора; ради провере представке која је у делокругу две или више инспекција; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката која је у делокругу две или више инспекција, и у другим случајевима када је то одређено.

Координација инспекцијског надзора

Члан 12.

Обухватнији и делотворнији надзор и избегавање преклапања и непотребног понављања надзора, поред усклађивања у вршењу инспекцијског надзора који врше инспекције, обезбеђује и Координациона комисија, коју образује Влада, као координационо тело према закону којим се уређује државна управа.

Послови Координационе комисије јесу:

1) да прати достигнути ниво координације инспекција, иницира мере, утврђује смернице и даје упутства у циљу унапређења координације инспекција и делотворности инспекцијског надзора, и прати њихову реализацију, а нарочито:

(1) за усклађивање планова инспекцијског надзора и рада инспекција,

(2) за размену информација у вршењу инспекцијског надзора,

(3) за унапређење инспекцијског надзора на основу информација из годишњег извештаја о раду инспекција,

(4) за развој јединственог функционалног софтверског решења е-Инспектор;

2) да разматра и даје мишљење на нацрте закона и предлоге подзаконских прописа којима се уређују питања инспекцијског надзора;

3) да разматра мишљења, директиве, методолошке материјале и приручнике за рад инспекције, анализира праксу инспекцијског надзора и заузима ставове у циљу уједначавања поступања инспекције у истим или сличним ситуацијама према свим надзираним субјектима, и објављује те ставове;

4) да учествује у анализи потреба за финансирањем, техничком опремљеношћу инспектора и подноси иницијативе надлежним органима;

5) да даје стручно мишљење о предлозима контролних листа, као и њихових измена и допуна;

6) да објављује на својој интернет страници прописе, акте и документе који се односе на инспекцијски надзор;

7) да, на упит заинтересованих лица, пружа обавештења која се односе на надлежности инспекција, најкасније у року од седам дана;

8) да, у складу са потребом, подноси извештаје Влади и даје предлоге за предузимање мера из њене надлежности;

9) да обавља друге послове утврђене овим законом и задатке утврђене одлуком о оснивању.

Инспекције су дужне да се придржавају смерница и упутстава из става 2. тачка 1) овог члана.

Члан Координационе комисије који није сагласан са овим смерницама и упутствима може да поднесе предлог Влади да заузме став поводом овог питања.

Послове из става 2. тачка 1) подтачка (4) овог члана обављају инспекције из члана 43. став 1. овог закона, министарство надлежно за послове државне управе и служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (у даљем тексту: служба Владе), у циљу ефикасног вршења инспекцијског надзора.

Служба Владе обавља послове техничке подршке у успостављању и вођењу софтверског решења е-Инспектор, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивања сигурности и безбедности софтверског решења е-Инспектор.

Стручне и административно-техничке послове за Координациону комисију обавља министарство надлежно за послове државне управе, у оквиру кога се образује унутрашња организациона јединица задужена за подршку Координационој комисији.

У оквиру Координационе комисије образују се радне групе за одређену област, односно одређена питања инспекцијског надзора. Радном групом руководи члан Координационе комисије, а у раду радне групе могу учествовати представници инспекција које немају чланове у саставу Координационе комисије, ималаца јавних овлашћења, удружења, комора и других асоцијација, научних и образовних установа, као и других организација чији је рад повезан са системом и пословима инспекцијског надзора.

Координациона комисија је овлашћена да захтева податке, обавештења, исправе и извештаје који су јој потребни за обављање њених послова и задатака од надлежних државних органа, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе и других ималаца јавних овлашћења, који су дужни да јој их благовремено доставе.

Координациона комисија доноси пословник о свом раду.

Координациона комисија доставља смернице и упутства из става 2. тачка 1) овог члана начелнику управног округа ради вршења послова из свог делокруга у погледу унапређења координације инспекција и делотворности инспекцијског надзора.

Координацију послова инспекцијског надзора из делокруга републичке инспекције поверених аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, применом овлашћења у вршењу надзора над радом прописаних законом којим се уређује државна управа, врши републичка инспекција.

Органи више јединица локалне самоуправе могу заједнички уредити обављање инспекцијских послова склапањем споразума о сарадњи у складу са законом којим је уређен систем локалне самоуправе „а за

инспекцијске послове који се обављају као поверени послови државне управе у складу са законом". Сваки инспектор заједничке инспекције је месно надлежан за целу територију (подручје) за коју је заједничка инспекција основана.

Одлуком надлежног органа аутономне покрајине и органа јединице локалне самоуправе одређује се који орган, унутрашња организациона јединица или тело координира инспекцијски надзор над пословима из њихове изворне надлежности.

Ради постизања циљева из става 1. овог члана, у складу са чланом 5. став 2. овог закона и облицима сарадње утврђеним прописима о државној управи и посебним законима, остварује се сарадња између Координационе комисије, органа, унутрашњих организационих јединица и тела из става 12. овог члана и органа државне управе, органа аутономне покрајине, органа јединица локалне самоуправе и других субјеката са јавним овлашћењима који врше друге облике надзора и контроле у смислу члана 2. став 2. овог закона.

IV. ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Превентивно деловање

Члан 13.

Ради остваривања циља инспекцијског надзора, инспекција је дужна да превентивно делује.

Превентивно деловање инспекције остварује се јавношћу рада, а нарочито: објављивањем важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листа; обавештавањем јавности о променама прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте који из њих произлазе; обавештавањем јавности о сазнањима инспекције о постојању озбиљног ризика по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, и предузетим мерама и радњама како би се тај ризик отклонио или умањио; пружањем стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту или лицу које остварује одређена права у надзираном субјекту или у вези са надзираним субјектом, укључујући и издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете; предузимањем превентивних инспекцијских надзора и других активности усмерених ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, нарочито када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка.

Надзирани субјекат може да захтева превентивно деловање и када се не води поступак инспекцијског надзора и независно од његовог тока, а инспекција је дужна да најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева поступи по захтеву или обавести надзираног субјекта о разлозима за непоступање по захтеву. У одлучивању по захтевима за превентивно деловање инспекција се, у оквиру планираног обима превентивних активности, руководи заштитом јавног интереса, степеном ризика и временским редоследом поднетих захтева.

Озбиљан ризик из става 2. овог члана је ризик који захтева хитно поступање инспекције и других надлежних органа и организација ради спречавања настанка штетних последица по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, укључујући и ризик код кога штетне последице нису тренутне или непосредне. Информације о сазнањима инспекције о озбиљном ризику по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет су информације од јавног значаја, у складу са законом којим се уређују информације од јавног значаја, и не могу представљати пословну тајну. Информације о мерама и радњама предузетим од стране надзираног субјекта како би се ризик отклонио или умањио могу представљати пословну тајну у складу са одредбама закона којим се уређује заштита пословне тајне.

На службене саветодавне посете не примењују се одредбе овог закона које се односе на поступак инспекцијског надзора.

Инспекција о службеној саветодавној посети сачињава службену белешку у коју уноси битне чињенице и околности ове посете.

Ако у службеној саветодавној посети уочи пропуст, недостатак или неправилност у пословању и поступању субјекта код кога се посета врши, инспекција у року од осам дана након посете сачињава и доставља овом субјекту допис који садржи препоруке овом субјекту о томе како да тај пропуст, односно недостатак или неправилност исправи и обезбеди законито и безбедно пословање и поступање, и у ком року то треба да учини. Допис са препорукама има правну природу акта о примени прописа.

Субјекат из става 7. овог члана обавештава инспекцију о томе да ли је и како је поступио по овим препорукама, у року наведеном у допису. Непоступање по овим препорукама, као и необавештавање инспекције од стране овог субјекта о поступању по овим препорукама може, у складу са проценом ризика, представљати разлог за покретање инспекцијског надзора.

У случају из става 7. овог члана инспекција не изриче мере управљене према надзираном субјекту и, ако се за пропуст, недостатак или неправилност сматра да у складу са законом или другим прописом представља прекршај, не подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно не издаје прекршајни налог. Међутим, ако је уочени пропуст, недостатак или неправилност такве природе да је неопходно да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност, као и када се процени висок или критичан ризик, инспекција покреће и води поступак ванредног инспекцијског надзора, са

овлашћењима и дужностима у складу са законом, о чему без одлагања обавештава надзираног субјекта.

Службене саветодавне посете се не могу вршити код нерегистрованог субјекта. Ако у току ове посете инспекција утврди да је субјекат код кога се посета врши - субјекат из члана 33. ст. 2. и 3. овог закона, инспекција покреће и води посебан поступак према нерегистрованом субјекту из члана 33. овог закона, са овлашћењима и дужностима у складу са законом, о чему без одлагања обавештава овог субјекта.

Контролна листа

Члан 14.

Инспекција је дужна да сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, објави их на својој интернет страници и примењује у поступку редовног инспекцијског надзора и мешовитог инспекцијског надзора у делу који се односи на редован надзор, као и у инспекцијском надзору на државној граници који се обавља редовно. У поступку ванредног инспекцијског надзора инспекција може да користи контролне листе, када то одговара природи, предмету и обухвату ванредног надзора.

Инспектор, поступајући у границама предмета инспекцијског надзора из налога за инспекцијски надзор, предузима оне провере и друге радње које су садржане у контролној листи. Друге провере и радње на које је овлашћен, инспектор може да предузме ако у току надзора утврди да је неопходно да се оне предузму ради потпуног утврђивања чињеничног стања и законитог и безбедног пословања и поступања, и то када су те провере и радње у блиској вези са питањима из контролне листе, што уноси у записник о инспекцијском надзору. Ако утврди да преко тога постоји незаконитост која захтева да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе из члана 6. став 3. овог закона, односно процени да постоји ризик ван контролне листе који је висок или критичан - инспектор покреће ванредан инспекцијски надзор.

По потреби, а најмање два пута годишње, инспекција преиспитује садржину контролне листе и, ако утврди да је то оправдано, мења је и допуњава.

Надзирани субјекат може доставити инспекцији извештај о самопровери испуњености захтева из контролне листе и самопроцени ризика, које је спровео сагласно садржини контролне листе и правилима о процени ризика. Уз овај извештај, надзирани субјекат инспекцији прилаже и одговарајућу документацију, односно други материјал (фотографије и др) којим се поткрепљују налази из извештаја.

Инспекција може да достави контролну листу надзираном субјекту и затражи од њега да сачини и инспекцији достави извештај о самопровери испуњености захтева из контролне листе и самопроцени ризика.

Прикупљање података од значаја за вршење инспекцијског надзора над одређеним субјектом надзора

Члан 15.

Пре почетка инспекцијског надзора, инспектор прикупља податке о претходним инспекцијским надзорима над надзираним субјектом и друге податке од значаја за предстојећи надзор, путем информационог система и других база података, као и путем непосредног сазнања и информисања и на други одговарајући начин.

Инспектор прибавља по службеној дужности јавне исправе и податке из евиденција, односно регистара које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења, који су неопходни за инспекцијски надзор. Ови органи и други имаоци јавних овлашћења су дужни да инспекцији благовремено доставе ове јавне исправе и податке.

Налог за инспекцијски надзор

Члан 16.

Руководилац инспекције или лице које он овласти издаје писани налог за инспекцијски надзор.

Налог за инспекцијски надзор садржи: податке о инспекцији; податке о инспектору или инспекторима који врше инспекцијски надзор са бројевима службених легитимација; податке о надзираном субјекту или субјектима ако су познати, а ако ти подаци нису познати, односно ако није могуће утврдити надзиране субјекте или је њихов број превелик – одговарајуће познате информације од значаја за одређење субјекта, односно субјеката код којих ће се вршити надзор (нпр.: врста делатности или активности, територијално подручје, локација објекта, врста робе или производа, односно услуга итд.); правни основ инспекцијског надзора; навођење и кратко објашњење врсте и облика инспекцијског надзора; процењени ризик; прецизан и јасан опис предмета инспекцијског надзора; планирано трајање инспекцијског надзора (дан почетка и окончања надзора); разлоге за изостављање обавештења, ако постоје; број, време и место издавања; потпис издаваоца налога; печат, када је то потребно према обележјима предмета инспекцијског надзора.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је везан садржином налога, односно утврђеним предметом инспекцијског надзора, осим ако се инспекцијски надзор врши над нерегистрованим субјектом - када се инспекцијски надзор врши и без налога и у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.

Ако у току вршења инспекцијског надзора инспектор открије незаконитост која је изван граница налогом утврђеног предмета инспекцијског надзора, али је у блиској вези са тим предметом, инспектор прибавља допуну тог налога за инспекцијски надзор (допунски налог), након чега наставља поступак. У захтеву за издавање допунског налога инспектор образлаже блиску везу са предметом надзора и потребу издавања допунског налога. Пре тражења допунског налога инспектор врши обезбеђење доказа ако постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано. О обезбеђењу доказа по службеној дужности доноси се закључак.

Допунски налог из става 4. овог члана није потребан када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, што се посебно образлаже у записнику о инспекцијском надзору.

Налог за инспекцијски надзор може да се допуни и када је неопходно повећати број инспектора који врше надзор и продужити трајање надзора.

Ако у току вршења инспекцијског надзора инспектор открије незаконитост која је изван граница налогом утврђеног предмета инспекцијског надзора, а није у блиској вези са тим предметом, при чему су испуњени услови за ванредан инспекцијски надзор у складу са чланом 6. став 4. овог закона, инспектор за вршење тог надзора који је изван граница утврђеног предмета прибавља засебан налог за ванредан инспекцијски надзор. У захтеву за издавање засебног налога инспектор образлаже потребу издавања тог налога. Пре тражења засебног налога инспектор врши обезбеђење доказа ако постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано. О обезбеђењу доказа по службеној дужности доноси се закључак.

Налог се издаје за редован, ванредан, мешовити и допунски инспекцијски надзор, с тим да је ванредан, мешовити и допунски инспекцијски надзор могућ и без налога за инспекцијски надзор, односно без допунског или засебног налога из ст. 4. и 7. овог члана, када то захтевају разлози спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, што се образлаже у записнику о инспекцијском надзору.

За контролни инспекцијски надзор не издаје се налог.

За инспекцијски надзор на државној граници, налог није неопходан.

Обавештење о предстојећем инспекцијском надзору

Члан 17.

Инспектор у писаном облику обавештава надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору, најкасније три дана пре почетка надзора. Обавештавање се врши електронским путем, а може се учинити и у папирном облику.

Обавештење садржи и податке о интернет страници на којој је доступна контролна листа.

Ако није у могућности да изврши теренски инспекцијски надзор у време одређено у обавештењу, инспектор о томе благовремено на подесан начин обавештава надзираног субјекта.

Изузетно од става 1. овог члана, инспекцијски надзор може да почне без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору када постоје разлози за неодложно поступање или оправдана бојазан да би обавештење умањило остварење циља инспекцијског надзора или када то налаже заштита јавног интереса, односно отклањање опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и других радно ангажованих лица или потрошача, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, комунални ред или безбедност, сагласно делокругу инспекције, као и ако постоји опасност да ће надзирани субјекат или треће лице сакрити, уништити, преправити, оштетити или делимично или потпуно учинити неупотребљивом исправу, односно друге предмете који могу послужити као доказ у поступку инспекцијског надзора, односно у поступку који се води пред судом или другим органом, с тим што се разлози за изостављање обавештења наводе у налогу за инспекцијски надзор, уз навођење познатих и вероватних чињеница, које у конкретном случају поткрепљују те разлоге.

Када налог за инспекцијски надзор није издат, разлози за изостављање обавештења уносе се у записник.

За инспекцијски надзор на државној граници, обавештење није неопходно.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 18.

Поступак инспекцијског надзора покреће се и води по службеној дужности или захтевом надзираног субјекта за вршење инспекцијског надзора, као и захтевом другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку.

Код оцене о постојању разлога за покретање поступка по службеној дужности инспектор узима у обзир представке, као и упозорења надлежних органа.

Представке имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе.

Ако подносилац представке, након обавештења инспекције о неуредности представке, јер има недостатке који

инспекцију спречавају да поступа по њој или је неразумљива или непотпуна, не уреди представку у року од осам дана од обавештавања – сматра се да је подносилац одустао од представке.

Инспектор неће покренути поступак по службеној дужности на основу представке ако је процењен незнатан ризик или је посреди злоупотреба права.

Кад инспектор утврди да не постоје услови за покретање поступка по службеној дужности у складу са ставом 5. овог члана, обавестиће о томе подносиоца представке што је пре могуће, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема представке.

На захтев подносиоца представке, инспектор обавештава подносиоца представке како је поступио са представком, најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, а о исходу покренутог поступка ванредног инспекцијског надзора - најкасније у року од 15 дана од дана окончања поступка.

Инспекцијски надзор почиње кад инспектор уручи надзираном субјекту, односно присутном лицу налог за инспекцијски надзор.

Ако надзирани субјекат, односно присутно лице одбија уручење налога за инспекцијски надзор, сматра се да инспекцијски надзор почиње показивањем налога и предочавањем његове садржине надзираном субјекту, односно присутном лицу. Сматра се да на овај начин почиње и инспекцијски надзор који се врши над већим бројем надзираних субјеката, укључујући теренски инспекцијски надзор са истим предметом надзора, који се у периоду одређеном у налогу врши узастопно код више надзираних субјеката.

Када у складу са законом налог за инспекцијски надзор није издат, инспекцијски надзор почиње предузимањем прве радње инспектора с тим циљем.

Време инспекцијског надзора

Члан 19.

Инспекцијски надзор над надзираним субјектом који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичка или правна лица обављају делатност или врше активност, врши се у радно време тог надзираног субјекта. Код надзираних субјеката који обављају производњу и прераду производа, инспекцијски надзор који се односи на ове фазе у обављању делатности врши се у време када се оне обављају.

Изузетно, инспекцијски надзор могућ је и ван радног времена надзираног субјекта из става 1. овог члана: када постоје разлози за неодложно поступање; када је ризик висок или критичан; када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет; када се проверава поштовање прописаног радног времена надзираног субјекта, односно објекта; када надзирани субјекат да писани пристанак.

Инспекцијски надзор над надзираним субјектом који је физичко лице врши се у време примерено сврси вршења инспекцијског надзора.

Права и дужности надзираног субјекта

Члан 20.

Надзирани субјекти имају једнака права и обавезе у инспекцијском надзору, што укључује и право да инспекција једнако поступа у истим или битно сличним ситуацијама према свим надзираним субјектима.

Надзирани субјекат у поступку инспекцијског надзора има право: да буде упознат са предметом и трајањем поступка, налогом за инспекцијски надзор и другим актима донетим у поступку; да буде упознат са правима и дужностима које има у вези са инспекцијским надзором; да се изјасни о чињеницама битним за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања и понуђеним доказима; да учествује у извођењу доказа, поставља питања сведоцима и вештацима, износи чињенице које су од значаја за инспекцијски надзор; да предлаже доказе и износи правне тврдње; да захтева превентивно деловање; да упозори инспектора на тајност информација које му чини доступним; да укаже на незаконитости у поступку и да захтева да се оне отклоне; да захтева накнаду штете која му је проузрокована незаконитим инспекцијским надзором.

Ако више инспекција врши заједнички надзор, надзирани субјекат има право да инспектору ускрати давање података и изјава које је дао једном од инспектора у том надзору.

Надзирани субјекат има право да инспектору ускрати давање података и изјава о предмету раније извршеног надзора, осим ако су се ти подаци у међувремену променили, као и када је давање података неопходно ради предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Када је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору, надзирани субјекат дужан је да буде присутан на месту вршења надзора, осим ако постоје нарочито оправдане околности које га у томе спречавају, о чему је дужан да благовремено на подесан начин обавести инспекцију.

Ако надзирани субјекат који је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору не буде присутан на месту вршења надзора, а не постоје околности из става 5. овог члана, инспекцијски надзор се врши у присуству службеног или другог лица које се затекне на месту вршења инспекцијског надзора.

Надзирани субјекат дужан је да инспектору који му предочи службену легитимацију и уручи налог за инспекцијски надзор, када је он издат, односно који поступи у складу са чланом 18. ст. 8. и 9. овог закона, омогући

несметан инспекцијски надзор, што подразумева нарочито да: стави на располагање одговарајући радни простор за теренски надзор; обезбеди увид у пословне књиге, опште и појединачне акте, евиденције, извештаје, уговоре, приватне исправе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува; омогући приступ локацији, земљишту, објектима, пословном и другом нестамбеном простору, постројењима, уређајима, опреми, прибору, возилима и другим наменским превозним средствима, другим средствима рада, производима, предметима који се стављају у промет, роби у промету и другим предметима којима обавља делатност или врши активност, као и другим предметима од значаја за инспекцијски надзор; благовремено пружи потпуне и тачне податке који су му доступни, а ако нешто од тога не може - да разлоге за то писано образложи инспектору.

Надзирани субјекат дужан је да се на захтев инспектора усмено или писано изјасни о предмету надзора.

Надзирани субјекат дужан је да поштује интегритет и службено својство инспектора.

Надзирани субјекат има и друга права и обавезе утврђене овим и другим законом.

Овлашћења инспектора ради утврђивања чињеница

Члан 21.

Инспектор је овлашћен да ради утврђивања чињеница:

1) изврши увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења ако су неопходни за инспекцијски надзор, а није могао да их прибави по службеној дужности, и да их копира, у складу са законом;

2) изврши увид у личну или другу јавну исправу са фотографијом која је подобна да се идентификују овлашћена лица у надзираном субјекту, друга запослена или радно ангажована лица, физичка лица која су надзирани субјекти, сведоци, службена лица и заинтересована лица, као и физичка лица затечена на месту надзора;

3) узима писане и усмене изјаве надзираних субјеката - физичких лица и заступника, односно овлашћених лица у надзираном субјекту - правном лицу и других запослених или радно ангажованих лица, сведока, службених лица и заинтересованих лица, и да их позива да дају изјаве о питањима од значаја за инспекцијски надзор;

4) наложи да му се у одређеном року ставе на увид пословне књиге, општи и појединачни акти, евиденције, уговори и друга документација надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их надзирани субјекат поседује и чува;

5) врши увиђај, односно прегледа и проверава локацију, земљиште, објекте, пословни и други нестамбени простор, постројења, уређаје, опрему, прибор, возила и друга наменска превозна средства, друга средства рада, производе, предмете који се стављају у промет, робу у промету и друге предмете којима обавља делатност или врши активност, као и друге предмете од значаја за инспекцијски надзор;

6) узме потребне узорке ради њиховог испитивања и утврђивања чињеничног стања, у складу са посебним законом и прописима донетим на основу закона;

7) фотографише и сними простор у коме се врши инспекцијски надзор и друге ствари које су предмет надзора;

7а) обезбеди доказе;

8) предузме друге радње ради утврђивања чињеничног стања према овом и посебном закону.

Ако надзирани субјекат обавља делатност преко организационих јединица у свом саставу које се налазе на различитим адресама, инспекцијски надзор у погледу заједничких елемената пословања или поступања и унутрашњих правила, општих аката и процеса надзираног субјекта врши инспекција надлежна према месту седишта тог надзираног субјекта.

У вршењу инспекцијског надзора према организационој јединици надзираног субјекта из става 2. овог члана, инспекција надлежна за инспекцијски надзор над пословањем организационе јединице дужна је да прибави податке и информације о заједничким елементима пословања или поступања, унутрашњим правилима, општим актима и процесима овог субјекта од инспекције надлежне према месту седишта тог надзираног субјекта.

У случају неуједначеног поступања инспекције или више инспекција у вршењу инспекцијског надзора према организационим јединицама надзираног субјекта из става 2. овог члана, овај субјекат, односно инспекција може да затражи акт о примени прописа од надлежног органа или организације.

Инспектор се стара о томе да вршењем својих овлашћења не омета редован процес рада, односно обављања делатности и вршења активности надзираног субјекта.

Истоветност копија и оригинала документације надзираног субјекта потврђује надзирани субјекат својим печатом и потписом.

Министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора, односно ималац јавних овлашћења који врши инспекцијски надзор у одређеној области, овлашћен је да ближе уреди услове и начин узимања и испитивања узорака.

Напомена Редакције: у члану 21. став 6. дана 1.10.2018. године престају да важе одредбе у делу у ком се установљава обавеза употребе печата у пословању друштава и предузетника.

Прикривена куповина

Члан 21а

У случају основане сумње да лице обавља делатност као нерегистровани субјекат, или да не издаје рачун, може се користити, ради доказивања, прикривена куповина, у складу са посебним законом, ако се на други начин не могу обезбедити потребни докази или би то било значајно отежано.

Прикривена куповина обавља се без претходног обавештавања и предочавања надзираном субјекту службене легитимације и налога за инспекцијски надзор, који садржи и навођење метода прикривене куповине и образложење основане сумње, са навођењем познатих и вероватних чињеница које поткрепљују основану сумњу у конкретном случају, као и образложење зашто се коришћењем других доказних радњи не могу извести, прикупити или обезбедити потребни докази или би то било значајно отежано.

У склопу прикривене куповине, инспектор је овлашћен да путем непосредног опажања прикупља доказе и податке корисне за утврђивање чињеничног стања и врши друга овлашћења ради утврђивања чињеница из става 1. овог члана. По обављеној куповини, инспектор предочава надзираном субјекту службену легитимацију и налог за инспекцијски надзор.

Увиђај у стамбеном простору

Члан 22.

Ради утврђивања чињеница инспекција мора да прибави писану одлуку надлежног суда ако намерава да изврши увиђај у стамбеном простору или другом простору са таквом наменом (у даљем тексту: стамбени простор), осим када се увиђај врши на захтев или уз изричит писани пристанак власника или корисника, односно држаоца стамбеног простора, који се може дати и на лицу места. Пристанак може бити и усмени, када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, што се посебно образлаже у записнику.

Изузетно од става 1. овог члана, када је неопходно да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, уколико постоји извор штете који потиче из стамбеног простора, а власник или корисник, односно држалац стамбеног простора је непознат, недоступан, дуже одсутан или је преминуо, а заоставштина није расподељена, инспекција без одлагања о томе обавештава друге органе и организације ради хитног предузимања радњи и мера из њиховог делокруга и предлаже суду да изда наредбу за вршење увиђаја у стамбеном простору, образлажући у предлогу и посебно у записнику разлоге за такво поступање.

Инспекција подноси писани предлог за доношење решења о дозволи за вршење увиђаја у стамбеном простору основном суду.

Предлог из става 3. овог члана обавезно садржи: означење и опис стамбеног простора; означење инспекције која би вршила увиђај; сврху вршења увиђаја; услове под којима треба извршити увиђај, укључујући помоћ полиције; чињенице које треба да се докажу вршењем увиђаја; радње које треба да се изведу током увиђаја; разлоге због којих се сматра да треба извршити увиђај; очекивано трајање увиђаја. Предлогом може да се тражи и дозвола за вршење претресања стамбеног простора и ствари у њему.

Суд може да затражи од инспекције која је поднела предлог додатна објашњења и доказе, како би утврдио основаност и потпуност предлога.

Поступак за доношење решења је хитан. Суд о потпуном предлогу одлучује без одлагања, а најкасније у року од 48 часова од подношења потпуног предлога.

Суд о предлогу за доношење решења одлучује у ванпарничном поступку, поступајући по правилима парничног поступка за обезбеђење доказа.

Суд дозвољава увиђај у стамбеном простору када постоје основи сумње: да се у њему врше недозвољене делатности или активности или да се оне врше супротно прописима; да се у њему чувају предмети, животиње или друге ствари супротно прописима; да нерегистровани субјекат обавља делатност у стамбеном простору; да ће приликом увиђаја бити откривене друге незаконитости које захтевају да се предузму хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет.

Суд дозвољава претресање стамбеног простора и ствари у њему када постоји основана сумња да ће се претресом наћи предмет или трагови који могу бити значајни за поступак.

Решење о дозволи за вршење увиђаја садржи: назив суда који је дозволио увиђај; означење и опис стамбеног простора у коме се врши увиђај; означење инспекције којој је дозвољено да изврши увиђај; сврху увиђаја; услове под којима ће увиђај бити извршен, укључујући помоћ полиције; чињенице које треба да се докажу вршењем увиђаја; радње које треба да се изведу током увиђаја; разлоге због којих се сматра да треба извршити увиђај; очекивано трајање увиђаја; дозволу за претресање стамбеног простора и ствари у њему - када је то дозвољено; друге податке од значаја за вршење увиђаја.

У предлогу из става 3. овог члана, када није могуће прибавити одговарајуће податке о простору, довољан је фактички опис стамбеног или пратећег простора. Једним предлогом и једним решењем могуће је обухватити више оваквих простора, односно објеката.

Инспекција је овлашћена да започне увиђај у стамбеном простору најкасније у року од десет дана од дана

достављања решења инспекцији, а у сложенијим стварима, односно када је потребна помоћ полиције – у року од 15 дана од дана достављања решења инспекцији.

Увиђај у стамбеном простору врши се у присуству два пунолетна лица као сведока и ограничава на део којим се остварује сврха надзора. Власник или корисник, односно држалац стамбеног простора има право да сам или преко свог пуномоћника, неког од пунолетних чланова свог домаћинства или другог лица које одреди, присуствује вршењу увиђаја у стамбеном простору. Службено лице које не учествује у поступку може бити сведок увиђаја.

Изузетно, увиђај може започети и у одсуству лица из става 14. овог члана када је то неопходно ради отклањања непосредне и озбиљне опасности за људе, животиње или имовину, или ако се очигледно припрема или је отпочело уништавање доказа или предмета важних за поступак инспекцијског надзора, односно поступак који се води пред судом или другим органом, или је држалац стамбеног простора непознат или недоступан, што се посебно образлаже у записнику.

Дужности трећих лица

Члан 23.

Трећа лица дужна су да инспектору дозволе приступ пословном и другом нестамбеном простору, земљишту или објекту чији су власници или корисници, односно држаоци када је вероватно да надзирани субјекат у или на њему обавља делатност или врши активност или да се ту налазе предмети од значаја за инспекцијски надзор, као и прелазак преко земљишта или простора у ту сврху. Ако трећа лица не омогуће инспекцијски надзор, инспектор има према њима овлашћења као према надзираном субјекту.

Трећа лица која располажу доказима и другим подацима потребним за инспекцијски надзор дужна су да их пруже инспектору и омогуће му саслушање сведока, у року од три дана од захтева инспектора.

Привремено одузимање предмета ради обезбеђења доказа

Члан 24.

Инспектор у поступку инспекцијског надзора привремено одузима документацију, робу и друге предмете, односно њихов одговарајући део, ако је посебним законом прописано њихово одузимање ради обезбеђења доказа у поступку који се води за кривично дело, привредни преступ или прекршај, односно у другом одговарајућем правном поступку, на начин, под условима и у року прописаним тим законом. Инспектор са одузетим предметима поступа у складу са посебним законом.

Када посебним законом није прописано привремено одузимање предмета, инспектор је овлашћен да их привремено одузме у поступку инспекцијског надзора ради обезбеђења доказа у овом поступку када постоји оправдана бојазан да се неки доказ неће моћи доцније извести или да ће његово извођење бити отежано, под условом да је природа предмета таква да је за извођење доказа неопходно његово одузимање. О обезбеђењу доказа по службеној дужности доноси се закључак.

Инспектор издаје надзираном субјекту потврду о предмету одузетом у поступку инспекцијског надзора, која садржи податке о надзираном субјекту, времену и месту одузимања предмета, правном основу и разлозима одузимања предмета, предмете тачно назначене по врсти, количини и другим својствима битним за идентификацију и разликовању од других предмета, име и презиме и потпис инспектора. Оваква потврда издаје се и када се изриче посебна мера заплене, у складу са чланом 28. овог закона и посебним законом.

Инспекција обезбеђује чување привремено одузетих предмета. Када због својстава привремено одузетих предмета чување у просторијама инспекције није могуће или инспекција не располаже просторијама за чување предмета или је чување предмета повезано са несразмерно високим трошковима или другим значајним тешкоћама, привремено одузети предмети могу се оставити на чување лицу од кога се привремено одузимају до истека рока одређеног у решењу инспектора, односно законског рока, са забраном употребе, стављања у промет и другог вида располагања. Предмете који су остављени на чување инспекција печати, уз упозорење да скидање и повреда службеног печата представља кривично дело.

Инспекција не сме да располаже привремено одузетим предметима, осим ако овим или другим законом друкчије није прописано.

Ако су одузети предмети подложни кварењу, животиње угинућу или ако су трошкови чувања предмета знатни, инспектор ће одредити да се они продају, ако ови предмети испуњавају прописане услове за стављање у промет, и о томе обавештава орган, односно организацију надлежну за вођење одговарајућег поступка. Инспектор сачињава видео или фотографски запис ових предмета.

Новац добијен продајом депонује се до одлуке надлежног органа.

Предмети из става 6. овог члана који се не могу продати, односно ставити у промет или користити због здравствених, ветеринарских, фитосанитарних, сигурносних или других разлога прописаних законом уништавају се под надзором, у складу са прописима.

Трошкове уништења сноси власник предмета, а ако је он непознат или недоступан, трошкове уништења сноси инспекција. Инспекција има право на накнаду ових трошкова од власника предмета, пошто се он утврди, односно постане доступан.

Мере управљене према надзираном субјекту и њихова сразмерност

Члан 25.

Надзираном субјекту инспектор може изрећи управну меру, и то превентивну меру, меру за отклањање незаконитости, посебну меру наредбе, забране или заплене или меру за заштиту права трећих лица.

Инспектор изриче оне мере које су сразмерне процењеном ризику и откривеним, односно вероватним незаконитостима и штетним последицама, тако да се ризиком делотворно управља, и којима се најповољније по надзираног субјекта постижу циљ и сврха закона и другог прописа.

Инспектор се обавезно стара о томе да мере из става 2. овог члана буду сразмерне економској снази надзираног субјекта, да се њихове штетне последице сведу на најмању меру и настави одрживо пословање и развој надзираног субјекта.

Превентивне мере

Члан 26.

Инспектор у записнику одређује одговарајуће превентивне мере, ако је то потребно да би се спречио настанак незаконитости и штетних последица. Ако надзирани субјекат не поступи по превентивним мерама одређеним у записнику, инспектор изриче те мере решењем.

Превентивне мере јесу:

1) упозоравање надзираног субјекта о његовим обавезама из закона и других прописа, као и о прописаним радњама и мерама управљеним према надзираном субјекту и санкцијама за поступања супротна тим обавезама;

2) указивање надзираном субјекту на могућност наступања штетних последица његовог пословања или поступања;

3) налагање надзираном субјекту предузимања или уздржавања од одређених радњи ради отклањања узрока вероватних штетних последица, као и одговарајућих мера предострожности у циљу спречавања настанка могућих штетних последица;

4) друге мере којима се постиже превентивна улога инспекцијског надзора.

Превентивне мере могу се изрећи и непознатом субјекту инспекцијског надзора.

Нерегистрованом субјекту се не може изрећи превентивна мера.

Мере за отклањање незаконитости

Члан 27.

Ако открије незаконитост у пословању или поступању надзираног субјекта, инспектор му указује на незаконитост и опомиње га због тога, у складу са овлашћењима прописаним у посебном закону налаже или предлаже мере и оставља примерен рок за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза, и то уноси у записник о инспекцијском надзору.

Надзирани субјекат дужан је да писано обавести инспектора о томе да ли је у остављеном року предузео мере које су му наложене, односно предложене, отклонио незаконитост и штетне последице и испунио прописане обавезе, и ако јесте - инспектор окончава поступак у складу са чланом 37. став 2. овог закона.

Ради утврђивања да ли су благовремено предузете наложене, односно предложене мере, незаконитост и штетне последице отклоњене и прописане обавезе испуњене, инспектор је овлашћен да од надзираног субјекта тражи да уз обавештење из става 2. овог члана приложи документацију, односно други материјал (фотографије и др.) из кога је видљиво да су утврђена незаконитост и њене штетне последице отклоњене, а прописане обавезе испуњене.

Ако надзирани субјекат у остављеном року не предузме мере које су му наложене, односно предложене, не отклони незаконитост и штетне последице и не испуни прописане обавезе, инспектор доноси решење којим изриче мере за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза.

Инспектор може без одлагања донети решење којим изриче мере за отклањање незаконитости, без претходног указивања на незаконитост и остављања рока за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза, ако то налаже неопходност предузимања хитних мера ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет.

Инспектор може истовремено изрећи више мера за отклањање незаконитости.

Посебне мере наредбе, забране и заплене

Члан 28.

Ако надзирани субјекат не отклони незаконитост у остављеном року, инспектор је овлашћен да донесе решење и изрекне меру којом, до отклањања незаконитости, надзираном субјекту забрањује обављање делатности или вршење активности или заплењује документацију, робу и друге предмете који су надзираном субјекту послужили

за повреду прописа или су тиме настали.

Инспектор је овлашћен да, без остављања рока за отклањање незаконитости, изрекне меру забране обављања делатности или вршења активности или заплене предмета или документације ако је неопходно да се, сагласно делокругу инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе веће вредности, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност.

Инспектор који забрани обављање делатности или вршење активности има право да нареди да се надзираном субјекту запечате пословне и производне просторије, објекти и други простор у коме обавља делатност или врши активност или који томе служи, постројења, уређаји, опрема, прибор, средства рада и други предмети којима обавља делатност или врши активност.

Инспектор може изрећи и другу посебну меру наредбе, забране или заплене (нпр. мера повлачења или опозивања производа, мере ограничења, мера уништавања предмета, мера уклањања објекта и др), кад је то одређено посебним законом.

Мере за заштиту права трећих лица

Члан 29.

Ако је надзирани субјекат, повређујући закон или други пропис, омео остваривање, односно повредио права или правне интересе трећих лица, инспектор мора да трећа лица, на њихов захтев, упозна са својим налазом, мерама које је изрекао и другим подацима битним за остваривање њихових права.

Ако је то потребно ради заштите права или правних интереса трећих лица, инспектор може да донесе решење којим објављује своје решење или његов сажетак на одређено време на видљивом месту у пословним просторијама надзираног субјекта или на њиховом улазу, у јавним гласилима, на својој интернет страници или на други начин, о трошку надзираног субјекта, водећи рачуна о правној заштити трећих лица, економичности и јавности обавештавања.

Поступање инспекције у погледу делатности или активности надзираног субјекта која је у делокругу друге инспекције

Члан 30.

Ако инспектор нађе да је надзирани субјекат повредио закон или други пропис чију примену надзире друга инспекција, дужан је да, према свом знању и искуству, о стању које је затекао састави записник, којег без одлагања прослеђује инспекцији у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши надзирани субјекат, као и другом надлежном органу и Координационој комисији, ради предузимања радњи и мера из делокруга те инспекције, односно вршења заједничког инспекцијског надзора или сарадње у обављању послова.

Инспектор који затекне нерегистрованог субјекта како се бави делатношћу или врши активност из делокруга друге инспекције, о затеченом стању, без одлагања, обавештава пореску инспекцију и инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши нерегистровани субјекат, као и друге надлежне органе.

Инспектор који уочи да је у погледу обављања делатности или вршења активности надзираног субјекта која је у делокругу друге инспекције неопходно предузети хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет, о затеченом стању, без одлагања, обавештава инспекцију у чијем делокругу је делатност коју обавља или активност коју врши надзирани субјекат и сектор који обавља послове који се односе на ванредне ситуације у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, који предузимају одговарајуће радње и мере за спречавање настанка штетне последице.

Непосредно по обавештавању из ст. 2. и 3. овог члана, инспектор сачињава службену белешку о затеченом стању и учињеним обавештењима.

Акт о примени прописа

Члан 31.

Акт о примени прописа издаје и на интернет страници објављује инспекција, односно надлежни орган или организација или организациона јединица, по сопственој иницијативи или на захтев физичког или правног лица, у року за давање мишљења утврђеним законом којим се уређује државна управа.

Надзираном субјекту који је поступио према акту о примени прописа не може, у погледу предмета акта о примени прописа, бити изречена мера управљена према надзираном субјекту.

Изузетно, и у том случају, може бити изречена мера управљена према надзираном субјекту:

1) ако је, после издавања акта о примени прописа, промењен пропис тако да се друкчије уређује предмет акта о примени прописа, а на интернет страници је објављено обавештење о промени прописа;

2) ако је акт о примени прописа био нетачан, а инспекција или други надлежни орган или организација која је

издала акт о примени прописа обавести ово лице о томе, при чему је од обавештења до почетка поступка инспекцијског надзора било довољно времена да ово лице отклони незаконитост која је настала услед нетачног акта о примени прописа;

3) ако је изрицање мера неопходно ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет, с тим да у том случају лице има право на накнаду претрпљене штете;

4) ако инспекција утврди да је надзирани субјекат - нерегистровани субјекат.

Ако су акт о примени прописа сачинили други орган или организација или организациона јединица, који су, сагласно другом пропису, надлежни за давање стручних објашњења о примени одређеног прописа, а инспектор утврди или сматра да је акт о примени прописа нетачан, о томе обавештава надлежни орган, организацију или организациону јединицу која је сачинила тај акт.

У поступку који се води пред судом или другим органом за дело кажњиво законом или другим прописом против лица које је поступило према акту о примени прописа, сматра се да је ово лице пропуст учинило у правној заблуди, осим када су испуњени услови из става 3. тач. 1), 2) и 4) овог члана.

Терет доказивања да лице из става 5. овог члана није било у правној заблуди сноси супротна странка.

Инспекцијски надзор код непознатог субјекта и у случају непознатог овлашћеног лица надзираног субјекта

Члан 32.

Инспектор који не може да утврди ко је надзирани субјекат или овлашћено лице надзираног субјекта оставља на месту надзора позив том субјекту, односно лицу да одређеног дана и часа присуствује инспекцијском надзору.

Касније оштећење, уништење или уклањање позива не утиче на ваљаност достављања.

Ако се непознати субјекат, односно овлашћено лице не одазове овом позиву, инспекцијски надзор се врши у присуству службеног или другог лица које се затекне на месту вршења инспекцијског надзора.

Инспектор је дужан да истакне решење којим је изрекао мере за отклањање незаконитости на видном месту на објекту или предмету који је био предмет инспекцијског надзора, чиме се сматра да је извршена уредна достава, што се констатује у записнику о инспекцијском надзору.

Посебан поступак према нерегистрованом субјекту

Члан 33.

Нерегистровани субјекат је надзирани субјекат и над њим се врши инспекцијски надзор и према њему се примењују одредбе овог закона.

У инспекцијском надзору над субјектом уписаним у основни регистар, који обавља одређену делатност или врши одређену активност, а није уписан у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води други надлежни орган или организација или то чини без сагласности надлежног органа или организације (дозвола, одобрење, решење, мишљење, уверење, лиценца, сертификат, акредитација, потврда, овлашћење, акт о сагласности, акт о условима и др.) или без пријаве надлежном органу или организацији, када је овај упис, сагласност или пријава прописана као услов за обављање те делатности или вршење те активности, инспекција према том субјекту има и врши сва овлашћења и дужности које има и врши према нерегистрованом субјекту и на њега се примењују одредбе овог закона које се односе на нерегистрованог субјекта.

У инспекцијском надзору над надзираним субјектом код кога се затекне лице које без уговора о раду или другог ваљаног правног основа ради код тог субјекта, инспекција према том надзираном субјекту има и врши овлашћења и дужности које су прописане посебним законом и на овог надзираног субјекта се примењују одредбе става 4. овог члана.

Инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектом врши се према плану инспекцијског надзора, али и кад није предвиђен планом инспекцијског надзора, без обавештења о предстојећем инспекцијском надзору, без издавања налога за инспекцијски надзор и у границама предмета које инспектор утврђује током трајања инспекцијског надзора.

Решење о мерама за отклањање незаконитости, забране обављања делатности или вршења активности и заплене робе, документације и других предмета који су нерегистрованом субјекту послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали доноси се одмах пошто инспектор открије нерегистрованог субјекта.

Решење се одмах доставља нерегистрованом субјекту и њиме му се: налаже да без одлагања покрене поступак за упис у основни регистар, односно у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији; забрањује да обавља делатност или врши активност до испуњења за то прописаних услова; заплењује роба, документација и други предмети који су му послужили за незаконито обављање делатности или вршење активности или су тиме настали; налаже да отклони друге откривене незаконитости.

Жалба не одлаже извршење решења.

Са робом, документацијом и другим предметима које заплени, инспекција поступа на начин уређен посебним

законом.

Шта се не сматра обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта

Члан 34.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта, када је за обављање делатности или вршење активности законом искључена, односно није предвиђена обавеза уписа у основни регистар, односно обавеза уписа у одговарајући посебни регистар или евиденцију коју води надлежни орган или организација или није предвиђена сагласност надлежног органа или организације или пријава надлежном органу или организацији.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта лични рад за сопствене потребе, рад члана породичног домаћинства предузетника код тог предузетника без заснивања радног односа у складу са одредбама закона којим се уређују привредна друштва, као ни друга породична, пријатељска или суседска помоћ у раду, услугама или активностима која се пружа физичком лицу који није нерегистровани субјекат нити субјекат из члана 33. став 2. овог закона, без новчане накнаде, односно друге материјалне користи, у обиму који је уобичајен за такву врсту помоћи и у тим односима и нередовно, а околности конкретног случаја упућују на основан закључак да није у питању рад код надзираног субјекта без уговора о раду или другог ваљаног правног основа.

Не сматра се обављањем делатности или вршењем активности нерегистрованог субјекта ни нужни рад за спречавање несреће или отклањање последица природних или других несрећа, волонтерски рад физичког лица у складу са законом којим се уређује волонтирање, аматерско културно и уметничко стваралаштво у складу са законом, извршавање судских и других одлука надлежних органа и организација, обављање послова и активности чланова у политичким странкама, синдикатима, удружењима и другим невладиним недобитним организацијама, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, у складу са законима којима се уређују те организације и статутом, и рад у јавном интересу по основу изречене казне.

Записник о инспекцијском надзору

Члан 35.

Инспектор сачињава записник о инспекцијском надзору.

У записник се уносе: подаци из налога за инспекцијски надзор ако је издат; време и место инспекцијског надзора, а нарочито навођење основа и образложење разлога који су условили да се инспекцијски надзор врши ван радног времена надзираног субјекта у смислу члана 19. став 2. овог закона; опис предузетих радњи и попис преузетих докумената; подаци о броју узетих узорака и предлозима које у вези са узимањем узорака даје овлашћено лице надзираног субјекта; изјаве које су дате; опис других изведених доказа; захтеви за изузеће који су поднети; утврђено чињенично стање; констатација законитог пословања и поступања надзираног субјекта; опис откривених незаконитости, са навођењем доказа на основу којег је одређена чињеница утврђена и правног основа за утврђивање незаконитости; мере које се изричу са навођењем правног основа на коме су засноване и роком за поступање по њима; одговарајућа образложења; обавеза надзираног субјекта да обавештава инспектора о поступању по мерама и рок за то обавештавање; подаци о поднетим кривичним пријавама, пријавама за привредни преступ и захтевима за покретање прекршајног поступка, ако су поднете, односно издатим прекршајним налозима, ако су издати, односно, у складу са чланом 42. став 3. овог закона, неподношење захтева за покретање прекршајног поступка, односно неиздавање прекршајног налога; подаци о другим мерама и радњама на које је инспектор овлашћен, ако су предузете; рок за давање примедаба на записник; навођење да је записник са или без примедаба прочитан лицу које присуствује надзору; други подаци и наводи од значаја за инспекцијски надзор.

Контролна листа и анализа одговарајуће стручне институције, односно акредитованог тела чине саставни део записника.

Овлашћено лице надзираног субјекта може да одбије да прими записник, што инспектор констатује у писаном облику и у записнику наводи разлоге због којих је пријем записника одбијен.

Записник се доставља надзираном субјекту у року од осам дана од завршетка инспекцијског надзора.

Општи образац записника о инспекцијском надзору прописује министар надлежан за послове државне управе.

Општи образац записника о инспекцијском надзору за инспекцијски надзор из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе прописује надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Примедбе на записник

Члан 36.

Надзирани субјекат има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, у року од пет радних дана од његовог пријема.

Инспектор оцењује примедбе, све заједно и сваку засебно, и у међусобној вези.

Инспектор може после тога да изврши допунски инспекцијски надзор, да би утврдио чињенице на које се примедбе односе.

Ако су у примедбама на записник изнете нове чињенице и нови докази, због којих треба изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или друкчије правне и друге оцене, инспектор о томе саставља допуну записника, на коју се не може ставити примедба.

Поступајући по примедбама на записник, инспектор може да измени предложену или наложену, односно изречену меру или да одустане од ње.

Решење

Члан 37.

Решењем инспектор одлучује о мерама управљеним према надзираном субјекту.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора не утврди незаконитости, неправилности или недостатке, он не доноси решење или закључак и тада окончава поступак инспекцијског надзора достављањем надзираном субјекту записника у коме се наводи да нису утврђене незаконитости, неправилности или недостаци у његовом пословању или поступању. Међутим, ако у вршењу ванредног утврђујућег, односно потврђујућег инспекцијског надзора из члана 6. став 4. овог закона инспектор не утврди незаконитости, неправилности или недостатке, он доноси решење о испуњености прописаних услова или потврђивању законитости и безбедности поступања или пословања.

Изузетно, инспектор може мере наложити изрицањем усменог решења, када оцени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет.

У случају налагања мера и радњи усменим решењем, инспектор је дужан да без одлагања сачини службену белешку о наложеној мери, као и да у року од три дана од дана изрицања усменог решења, донесе писано решење.

Ако инспекција одступи од решења која је раније доносила у истим или сличним стварима, дужна је да у том решењу посебно образложи разлоге за одступање.

Окончање поступка без доношења решења

Члан 38.

Ако инспектор не донесе решење по истеку дана окончања инспекцијског надзора одређеног у налогу за инспекцијски надзор, односно по истеку законског рока за доношење решења - када налог у складу са законом није издат, односно када је законом прописан рок за доношење решења, надзирани субјекат може захтевати да инспектор оконча поступак.

Ако инспектор то не учини у року од осам дана од дана подношења захтева, сматра се да је поступак обустављен и да, у погледу предмета налога, односно предмета надзора, нису пронађене незаконитости у пословању и поступању надзираног субјекта.

Када је надзирани субјекат поднео захтев за ванредни утврђујући или потврђујући инспекцијски надзор, ако инспектор у року од осам дана од дана подношења захтева из става 1. овог члана не оконча поступак, сматра се да је поступак обустављен и да, у складу са чланом 6. став 5. овог закона, постоји испуњеност прописаних услова, односно да је потврђена законитост и безбедност поступања или пословања надзираног субјекта.

Жалба

Члан 39.

Против решења инспектора може се изјавити жалба у року од 15 дана од дана доставе писаног решења.

Жалба одлаже извршење решења.

Изузетно од одредаба става 3. овог члана, жалба не одлаже извршење решења када је, сагласно делокругу инспекције, неопходно предузимање хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност, што се посебно образлаже у решењу.

У случају да је првостепена одлука инспектора већ једанпут била поништена, другостепени орган не може је опет поништити и упутити предмет инспекцији на поновни поступак, него ће сам решити ову управну ствар.

Управни спор

Члан 40.

Одлука другостепеног органа по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор, у складу са законом којим се уређују управни спорови.

Извршење решења

Члан 41.

Надзирани субјекат дужан је да, у року од осам дана од дана истека рока за предузимање мера изречених решењем инспектора, обавести инспекцију о извршењу изречених мера, осим када је решењем којим су наложене хитне мере ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, животну средину или биљни или животињски свет одређен краћи рок.

Инспектор прати извршење решења које је донео и врши канцеларијски или теренски контролни инспекцијски надзор да би утврдио да ли су мере које су изречене решењем извршене, подноси захтев за покретање прекршајног поступка ако субјекат не изврши, односно не обезбеди спровођење извршења извршног решења и о стању извршења подноси редован месечни извештај руководиоцу инспекције. На захтев руководиоца инспекције, инспектор подноси посебне извештаје.

Инспекција нарочито и појачано прати да ли је нерегистровани субјекат без одлагања покренуо прописани поступак за упис у одговарајући регистар или евиденцију, прибављања сагласности надлежног органа или организације или пријаве надлежном органу или организацији, и да ли се придржава забране обављања делатности или вршења активности до испуњења за то прописаних услова, као и да ли је отклонио друге откривене незаконитости.

Више јединица локалне самоуправе може заједнички спроводити управно извршење. Свако службено лице месно је надлежно за целу територију (подручје) на којој се спроводи заједничко управно извршење.

Инспектор може изрећи новчану казну у извршењу решења посредном принудом, поред правног лица, и одговорном лицу у правном лицу.

Новчане казне изречене у извршењу решења посредном принудом извршава јавни извршитељ, у складу са прописима којима се уређује извршење и обезбеђење.

Ако су испуњени услови да се решење изврши непосредном принудом, инспектор може извршити печаћење објеката, просторија, постројења, односно комплекса, машина, опреме или простора (у даљем тексту: предмети печаћења), у складу са законом.

Инспектор који врши печаћење мора бити опремљен прибором за печаћење, и то службеним металним печатом, црвеним печатним воском (или пломбом са жигом) и траком за печаћење.

Печаћење се врши истицањем или прибијањем решења о извршењу решења којим је одређена мера забране обављање делатности или вршења активности када жалба не одлаже извршење, на видном месту, затварањем предмета печаћења и утискивањем отиска печата на црвеном течном печатном воску тако да се захвати трака за печаћење и на тај начин онемогући улазак у простор, односно употреба предмета печаћења.

Печаћење мора бити извршено тако да се предмети печаћења не могу отворити без повреде печата.

Инспектор обавештава надзираног субјекта да скидање и повреда службеног печата представља кривично дело и сачињава записник о извршењу решења.

У поступку извршења решења непосредном принудом, може се одредити и други начин принудног извршења којим ће се онемогућити улазак, односно употреба предмета печаћења, као и одговарајуће означавање објеката и других предмета, у складу са законом.

Инспекција прати пословање и поступање надзираног субјекта према коме су изречене и извршене мере предвиђене овим законом, како би се обезбедило да тај субјекат настави да послује и поступа законито и безбедно, а штетне последице по законом заштићена добра, права и интересе спречиле већ када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка.

Кривична пријава, пријава за привредни преступ, захтев за покретање прекршајног поступка, прекршајни налог и друге радње и мере на које је инспектор овлашћен

Члан 42.

Ако код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива према закону или другом пропису, инспектор надлежном правосудном органу подноси кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ или захтев за покретање прекршајног поступка, односно издаје прекршајни налог.

Ако код надзираног субјекта открије незаконитост, инспектор предузима и друге радње и мере на које је законом или другим прописом овлашћен (нпр. иницирање привременог или трајног одузимања дозволе).

Изузетно од става 1. овог члана, када је надзирани субјекат у остављеном року поступио према налогу, односно предлогу инспектора за отклањање незаконитости из члана 27. став 1. овог закона, ако се сматра да та незаконитост представља прекршај у складу са законом и другим прописом, инспектор против тог надзираног субјекта неће поднети захтев за покретање прекршајног поступка, односно неће му издати прекршајни налог када највиши износ запрећене казне за прекршај не прелази 200.000 динара и није прописана заштитна мера, под условом да штетне последице нису наступиле, као и када су такве последице наступиле, али их је надзирани субјекат отклонио или је штету надокнадио пре почињања поступка инспекцијског надзора, у току надзора пре изрицања мера на записник или у року из члана 27. став 1. овог закона. Ако надзирани субјекат, пре покретања поступка инспекцијског надзора, односно обавештавања о предстојећем инспекцијском надзору,

самоиницијативно пријави незаконитост, а за незаконитости код којих је могуће отклонити последицу, поред самопријаве, и отклони последице повреде прописа, односно употреби сва средства која су му на располагању да се те последице отклоне, против тог надзираног субјекта неће се поднети захтев за покретање прекршајног поступка, односно неће се издати прекршајни налог, ако се сматра да та незаконитост представља прекршај у складу са законом и другим прописом. Неподношење захтева за покретање прекршајног поступка, односно неиздавање прекршајног налога инспектор уноси у записник о инспекцијском надзору са одговарајућим образложењем.

Одредбе става 3. овог члана не примењују се када се ради о поновљеном прекршају надзираног субјекта, без обзира да ли је први пут поднет захтев за покретање прекршајног поступка, односно издат прекршајни налог или не, нити на нерегистрованог субјекта.

Како би се обезбедило да надзирани субјекат из става 3. овог члана настави да послује и поступа законито и безбедно, а штетне последице по законом заштићена добра, права и интересе спречиле већ када се утврди да постоје рани знаци вероватноће њиховог настанка, инспекција појачано прати наставак његовог пословања и поступања.

Правосудни орган коме је инспекција поднела захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ или кривичну пријаву, по службеној дужности обавештава инспекцију о исходу поступања.

Ако у вршењу инспекцијског надзора инспектор дође до сазнања да општи акт надзираног субјекта није у сагласности са Уставом, законом или другим прописом, инспектор указује на то надзираном субјекту и предлаже му да утврђене несагласности отклони најдуже у року од 60 дана. Ако надзирани субјекат не поступи по овом предлогу, инспектор покреће иницијативу код надлежног органа за обустављање од извршења, односно за поништавање или укидање прописа или другог општег акта.

Инспектор је овлашћен да, ради отклањања утврђених и спречавања настанка будућих незаконитости и штетних последица, наложи или предложи надзираном субјекту да донесе и инспекцији достави програм усаглашености пословања са прописима, политику управљања ризицима пословања, акциони план или други акт којим се уређује усаглашавање са прописима и управљање ризицима.

Када инспектор утврди несагласност података уписаних у регистар или службену евиденцију са стварним стањем, о томе обавештава орган или организацију надлежну за вођење регистра или службене евиденције, ради промене уписаних података, односно усаглашавања уписаних података са стварним стањем, у јавном интересу.

Евиденције о инспекцијском надзору и Регистар података о инспекцијском надзору

Члан 43.

О инспекцијском надзору, за потребе праћења стања у одређеној области и потребе праћења рада, свака инспекција води евиденцију.

Евиденција из става 1. овог члана води се у електронском облику у оквиру софтверског решења е-Инспектор из члана 12. став 2. тачка 1. подтачка (4).

У оквиру софтверског решења е-Инспектор из става 2. овог члана, успоставља се евиденција надзираних субјеката и објеката инспекцијског надзора (у даљем тексту: Регистар података о инспекцијском надзору), као јединствена, централизована евиденција у електронском облику.

Регистар података о инспекцијском надзору води министарство надлежно за инспекцијски надзор.

Објекат инспекцијског надзора је свака непокретност у односу на коју се одређује предмет инспекцијског надзора.

Евиденција из става 1. овог члана, садржи:

1) податке о налогу за инспекцијски надзор, уз навођење врсте и облика инспекцијског надзора, као и допунских налога и засебних налога из члана 16. став 7. овог закона;

2) податке о инспекцији која је вршила инспекцијски надзор;

3) податке о инспектору који је вршио инспекцијски надзор, као и о инспектору који га је, у случају спречености, замењивао. Ако је инспекцијски надзор вршило више инспектора, наводе се подаци за све инспекторе, као и за њихове заменике;

4) податке о надзираном субјекту и заступнику, односно овлашћеном лицу код надзираног субјекта – правног лица, укључујући и податак о процењеном ризику код надзираног субјекта;

5) правни основ инспекцијског надзора;

6) опис предмета и сврхе инспекцијског надзора;

7) трајање инспекцијског надзора (дан почетка и завршетка инспекцијског надзора);

8) податке о предузетим радњама у вршењу инспекцијског надзора;

9) податке о записнику о инспекцијском надзору и примедбама на тај записник;

10) податке о наложеним мерама, односно констатацију да у инспекцијском надзору нису наложене никакве мере, уз навођење да ли за налагање мера није било основа или потребе;

11) податке о поднетим кривичним пријавама, пријавама за привредни преступ и захтевима за покретање прекршајног поступка и издатим прекршајним налозима, односно констатацију да захтев за покретање прекршајног поступка није поднет, односно да прекршајни налог није издат у складу са чланом 42. став 3. овог закона, као и податке о исходима поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног

поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција и о исходима прекршајних налога које је издала инспекција.

Централизована евиденција из става 3. овог члана садржи:

1) идентификационе и пословне податке надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор;

2) врсту објекта;

3) локацију објекта, као и друге идентификационе податке објекта (бројеви катастарских парцела, адреса и др.);

4) делатност која се обавља, односно активност која се врши у објекту;

5) правни, односно фактички основ коришћења објекта (својина, закуп, други облик коришћења, државина и др.) од стране надзираног субјекта;

6) површину, односно запремину објекта и техничке капацитете објекта;

7) податке о овлашћењима, акредитацијама и другим исправама о усаглашености са прописима или стандардима.

Сврха обраде података о личности у евиденцијама из ст. 5. и 6. овог члана је планирање и вршење инспекцијског надзора. У ову евиденцију уносе се следећи подаци о личности: подаци о идентитету подносиоца (име и презиме и јединствени матични број грађана) и адреса пребивалишта, односно боравишта, као и други подаци неопходни за контакт.

Руковалац подацима из ст. 5. и 6. овог члана је инспекција која је у вршењу надзора, у складу са посебним законом, извршила упис података у Регистар података о инспекцијском надзору.

Право на увид у уписане податке из ст. 5. и 6. овог члана као и податке о личности из става 7. овог члана имају и руководилац инспекције, службена лица са посебним овлашћењима који обављају надзор и службену контролу и Координациона комисија.

Право на увид у податке из ст. 5. и 6. овог члана има надзирани субјект на којег се подаци односе, у складу са Законом о општем управном поступку и Законом о заштити података о личности.

Подаци о личности из ст. 5. и 6. овог члана представљају поверљиве податке и не могу се користити у сврхе које нису предвиђене законом.

Подаци о личности из ст. 5. и 6. овог члана трајно се чувају.

Подаци неопходни за вођење Регистра података о инспекцијском надзору прибављају се у складу са законом којим се уређује електронска управа.

Изглед обрасца, као и технички начин вођења евиденције о инспекцијском надзору утврђује служба Владе из члана 12. став 6. овог закона.

Годишњи извештај о раду и показатељи делотворности инспекцијског надзора

Члан 44.

Инспекција, ради добијања сагласности, доставља Координационој комисији годишњи извештај о раду најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину. По прибављеној сагласности Координационе комисије, годишњи извештај о раду инспекције објављује се на веб презентацији инспекције до 31. марта текуће године.

Годишњи извештај о раду инспекције обавезно садржи информације и податке са објашњењима о:

1) броју спречених или битно умањених вероватних настанака штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције);

2) обавештавању јавности, пружању стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези са надзираним субјектима, укључујући издавање аката о примени прописа и службене саветодавне посете, превентивним инспекцијским надзорима и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и поступања и спречавању настанка штетних последица по законом и другим прописом заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и облицима ових активности и кругу лица обухваћених тим активностима (превентивно деловање инспекције);

3) нивоу усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листи;

4) броју откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по законом заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције);

5) броју утврђених нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима;

6) мерама предузетим ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховом дејству;

7) остварењу плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито о односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и о броју допунских налога за инспекцијски надзор;

8) нивоу координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције;

9) материјалним, техничким и кадровским ресурсима које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултатима предузетих мера;

10) придржавању рокова прописаних за поступање инспекције;

11) законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход,

број покренутих управних спорова и њихов исход);

12) поступању у решавању приговора и притужби на рад инспекције, са исходима тог поступања, уз посебно истицање броја поднетих приговора и притужби и области рада на које су се односили;

13) програмима стручног усавршавања који су похађали инспектори, односно службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора (област стручног усавршавања и тематске целине програма обуке, као и број учесника у свакој тематској целини, а ако је по завршетку програма вршена провера знања учесника и подаци о оствареном успеху);

14) иницијативама за измене и допуне закона и других прописа;

15) мерама и проверама предузетим у циљу потпуности и ажурности података у информациону систему;

16) стању у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора;

17) исходима поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција.

Обавезни елементи годишњег извештаја о раду из става 2. овог члана чине показатеље делотворности инспекцијског надзора.

На основу анализе годишњих извештаја о раду Координациона комисија иницира мере за унапређење инспекцијског надзора и објављује их на интернет страници.

Показатељи делотворности инспекцијског надзора служе као смернице за утврђивање радних циљева инспектора, у оквиру законом и другим прописом утврђених мерила за оцењивање службеника.

Уз годишњи извештај о раду инспекција доставља преглед (списак) постављених радних циљева инспектора и збирни приказ њиховог извршавања.

На основу анализе годишњих извештаја процењује се степен остварености стратешког плана.

V. СЛУЖБЕНА ЛИЦА ОВЛАШЋЕНА ЗА ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Руководилац инспекције

Члан 45.

Радом инспекције може руководити лице које поред услова утврђених овим законом за рад на радном месту инспектора има и најмање пет година радног искуства на пословима инспекцијског надзора, односно у области која је под надзором те инспекције.

Руководилац инспекције има положај, овлашћења, дужности и одговорности инспектора.

Инспектор

Члан 46.

Послове инспекцијског надзора надлежна инспекција врши преко инспектора.

Инспекцијски надзор може обављати лице које има стечено прописано образовање, радно искуство у струци, положен државни стручни испит и испит за инспектора и које испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе:

1) у звању вишег саветника, самосталног саветника или саветника или одговарајућем звању инспектора утврђеном посебним прописом - за вођење поступка и изрицање управних мера у инспекцијском надзору;

2) у звању млађег саветника, сарадника или млађег сарадника или одговарајућем звању инспектора утврђеном посебним прописом - за вођење поступка или предузимање радњи у инспекцијском надзору.

Инспектор је дужан да у свом раду користи функционални јединствени информациони систем.

Испит за инспектора

Члан 47.

Испит за инспектора спроводи комисија, коју образује министар надлежан за послове државне управе.

Програм и начин полагања испита за инспектора, састав и начин рада комисије за спровођење испита за инспектора „накнаде за рад чланова комисије,". Изглед и садржину обрасца уверења о положеном испиту за инспектора, начин издавања уверења о положеном испиту за инспектора и облик, начин уписа и вођења евиденције о положеном испиту за инспектора ближе уређује министар надлежан за послове државне управе.

Лице на пробном раду које је радни однос засновало на радном месту инспектора на неодређено време и лице које је засновало радни однос на радном месту инспектора на неодређено време, а нема положен испит за инспектора, полаже испит за инспектора у року од шест месеци од дана заснивања радног односа.

Лице које је први пут засновало радни однос у струци и оспособљава се за самосталан рад на пословима радног места инспектора полаже испит за инспектора до окончања приправничког стажа.

Ако лице из ст. 3. и 4. овог члана не положи испит за инспектора у утврђеним роковима, престаје му радни однос, односно не може бити распоређено на радно место инспектора.

Изузетно, испит за инспектора није дужан да полаже инспектор који је на дан ступања на снагу овог закона

имао најмање седам година радног искуства на пословима инспекцијског надзора и испуњава услове за обављање послова инспекцијског надзора.

Испит за инспектора могу полагати и друга лица која су се оспособила за самосталан рад у струци, односно самостално обављање послова и имају стечено радно искуство у струци у трајању које је услов за обављање послова инспектора, а заинтересована су за рад на пословима инспектора.

Орган у коме је кандидат запослен, односно подносилац захтева, дужан је да уплати трошкове полагања испита за инспектора пре полагања испита.

Трошкови полагања испита за инспектора утврђују се посебним законом којим се уређују републичке административне таксе.

Министарство надлежно за систем државне управе води евиденцију о положеном испиту за инспектора, у коју се уписује: име и презиме кандидата; јединствени матични број грађана; назив високошколске установе, ниво и врста стеченог образовања и стручни назив, односно назив завршене средње школе и образовни профил; назив државног органа, имаоца јавних овлашћења, односно другог послодавца код кога је кандидат запослен; број и датум решења којим је одобрено полагање испита за инспектора; датум полагања испита; подаци о општем успеху на испиту и број и датум издатог уверења о положеном испиту за инспектора.

Давање овлашћења службенику који није инспектор и поверавање стручних послова другом лицу које није инспектор

Члан 48.

У случају одсутности, односно дуже спречености инспектора или када то захтевају посебне околности везане за неодложно вршење непланираног надзора у одређеном року, руководилац инспекције може овластити службеника који испуњава услове прописане за инспектора, изузев положеног испита за инспектора, да привремено врши послове предузимања управних радњи у инспекцијском надзору са свим овлашћењима и обавезама инспектора, док трају те околности.

Ако у оквиру одређене области, због мањег обима или потребе само за повременим вршењем инспекцијског надзора, нема потребе за сталним инспекцијским надзором, инспекцијски надзор са свим овлашћењима и обавезама инспектора врши службеник који испуњава прописане услове, кога овласти руководилац инспекције.

Лицу које није службеник посебним законом се може поверити вршење појединих стручних послова инспекције.

Самосталност у раду

Члан 49.

Инспектор је самосталан у раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописом и за свој рад лично је одговоран.

Нико не сме искоришћавањем службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница својих овлашћења, невршењем своје дужности или на други начин онемогућавати или ометати инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора у обављању инспекцијског надзора и предузимању мера и радњи на које је овлашћен.

Стручно усавршавање

Члан 50.

Инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора право и дужност стручног усавршавања остварују у складу са законом који уређује права и дужности државних службеника, односно законом који уређује права и дужности из радног односа запослених у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, као и посебним законом.

Службена легитимација

Члан 51.

Инспектор има службену легитимацију којом доказује своје службено својство и идентитет.

Службена легитимација садржи: мали грб Републике Србије; организациони положај и назив надлежне инспекције; име и презиме инспектора; слику инспектора; јединствени број легитимације; области у којима је инспектор надлежан да врши надзор и овлашћења инспектора за предузимање радњи и налагање мера у инспекцијском надзору; потпис и печат надлежног органа.

Изглед обрасца службене легитимације инспектора прописује министар надлежан за послове државне управе.

Службену легитимацију издаје руководилац инспекције, а инспектор има право и дужност да је користи док обавља послове инспекцијског надзора.

Ако инспекцијски надзор обавља овлашћени службеник, овлашћење које му се издаје садржи елементе

легитимације, осим слике, има карактер службене легитимације и користи се као и службена легитимација.

Притужбе на рад службених лица инспекције

Члан 52.

Свако лице има право да поднесе притужбу против руководиоца инспекције, инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора ако сматра да су му њиховом незаконитом или неправилном радњом, односно несавесним радом повређена права или слободе у складу са законом којим се уређује систем државне управе, односно законом којим се уређује систем локалне самоуправе.

На притужбу поднету против лица овлашћеног за вршење инспекцијског надзора дужан је да одговори непосредни руководилац лица на које се притужба односи, односно орган надлежан за вршење надзора над радом инспекције и орган надлежан за његово постављење у року од 15 дана од дана подношења притужбе.

Посебни случајеви одговорности службених лица

Члан 53.

Инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора поред других случајева одговорности за повреду радне дужности утврђених прописима о државним службеницима, односно прописима о службеницима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, посебно је одговоран:

1) ако у вршењу инспекцијског надзора не предузме, не предложи или не одреди мере или радње за које је овлашћен;

2) ако у вршењу инспекцијског надзора не предложи или не покрене поступак утврђен одредбама овог закона, а био је дужан да то учини;

3) ако у вршењу инспекцијског надзора прекорачи границе свог овлашћења;

4) ако обавља привредне или друге делатности и послове за себе или другог послодавца из области у којој врши инспекцијски надзор, учествује у раду стручних радних група или тела надзираних субјеката, односно лица која подлежу инспекцијском надзору или ако обавља друге службе, послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла.

Повреде радних дужности из става 1. овог члана представљају теже повреде радне дужности.

Унутрашња контрола

Члан 54.

Ради обезбеђења и контроле законитости у вршењу послова инспекцијског надзора, укључујући поверене послове инспекцијског надзора, у оквиру министарства може се образовати унутрашња организациона јединица или овластити одређени државни службеници за вршење послова унутрашње контроле инспекције (у даљем тексту: унутрашња контрола инспекције). На вршење унутрашње контроле инспекције сходно се примењују одредбе овог закона и закона којим се уређује општи управни поступак.

Надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе може образовати унутрашњу контролу инспекције из своје изворне надлежности.

Послове унутрашње контроле инспекције може обављати овлашћено службено лице које има најмање три године радног искуства на пословима инспекцијског надзора или најмање седам година радног искуства на пословима примене прописа о управном поступку и/или припреме и давања мишљења о прописима у управним областима и/или примене прописа у судском поступку, и положен испит за инспектора, у складу са овим законом.

Унутрашња контрола инспекције поступа на основу представки физичких и правних лица, поводом писаних обраћања инспектора и службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора и по сопственој иницијативи, односно на основу прикупљених обавештења и других сазнања. Инспектори и службеници овлашћени за вршење инспекцијског надзора који се писано обрате унутрашњој контроли инспекције имају право на заштиту у складу са законом којим се уређује заштита узбуњивача.

Извештај о раду унутрашње контроле инспекције доставља се министру надлежном за одговарајућу област инспекцијског надзора најмање два пута годишње.

Облике и начин вршења унутрашње контроле инспекције ближе прописује министар надлежан за одговарајућу област инспекцијског надзора.

Облике и начин вршења унутрашње контроле инспекције из изворне надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ближе прописује надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

VI. НАДЗОР

Инспекцијски надзор кога врши управна инспекција

Члан 55.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона којима се уређују планови инспекцијског надзора, поступак инспекцијског надзора и службена лица овлашћена за вршење инспекцијског надзора, као и над применом смерница и упутстава Координационе комисије из члана 12. став 2. тачка 1) овог закона, врши управна инспекција.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји надзираног субјекта

Члан 56.

Новчаном казном од 100.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај надзирани субјекат - правно лице које инспектору који му предочи службену легитимацију и уручи налог за инспекцијски надзор, када је он издат, односно који поступи у складу са чланом 18. ст. 9. и 10. овог закона, не омогући несметан инспекцијски надзор (члан 20. став 7).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се надзирани субјекат - предузетник новчаном казном од 50.000 до 300.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се надзирани субјекат - физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код надзираног субјекта - правног лица новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај надзирани субјекат – правно лице ако не изврши, односно не обезбеди спровођење извршења извршног решења које је донео инспектор (члан 26, члан 27. ст. 4. и 5. и члан 28.).

За прекршај из става 5. овог члана казниће се надзирани субјекат – предузетник новчаном казном од 25.000 до 250.000 динара.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се надзирани субјекат – физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се и одговорно лице код надзираног субјекта – правног лица новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Новчаном казном од 30.000 до 60.000 динара казниће се за прекршај надзирани субјекат - правно лице чије овлашћено лице, под условима из члана 20. став 5. овог закона, не буде присутно на месту вршења инспекцијског надзора.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се надзирани субјекат - предузетник новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се надзирани субјекат - физичко лице новчаном казном од 10.000 до 30.000 динара.

За прекршај из става 5. овог члана казниће се и одговорно лице код надзираног субјекта - правног лица новчаном казном из става 5. овог члана.

Прекршаји нерегистрованог субјекта

Члан 57.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат (члан 33. став 1. у вези са чланом 3. тачка 4).

Када је обављање одређене делатности или вршење одређене активности дозвољено једино у форми правног лица, за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице из члана 33. став 2. овог закона.

За прекршај из става 3. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 3. овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Посебним законом прописује се заштитна мера одузимања предмета од нерегистрованог субјекта, односно субјекта из члана 33. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које обавља делатност или врши активност као нерегистровани субјекат ако не изврши, односно не обезбеди спровођење извршења решења које донесе инспектор из члана 33. ст. 5. и 6. овог закона.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице за прекршај из става 7. овог члана.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из члана 33. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се предузетник за прекршај из члана 33. став 2. овог закона.

Прекршаји трећег лица

Члан 58.

Новчаном казном од 100.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај треће лице које има својство правног лица које:

1) инспектору не дозволи приступ пословном и другом нестамбеном простору, земљишту или објекту чији је власник или корисник, односно држалац када је вероватно да надзирани субјекат у или на њему обавља делатност или врши активност или да се ту налазе предмети од значаја за инспекцијски надзор, као и прелазак преко земљишта или простора у ту сврху (члан 23. став 1);

2) располаже доказима и другим подацима потребним за инспекцијски надзор, а не пружи их инспектору и не омогући му саслушање сведока, у року прописаном овим законом (члан 23. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се треће лице које има својство предузетника новчаном казном од 50.000 до 300.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се треће лице које има својство физичког лица новчаном казном од 40.000 до 120.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код трећег лица које има својство правног лица новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Прекршаји руководиоца инспекције

Члан 59.

Новчаном казном од 120.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај руководилац инспекције ако инспекција:

1) не спроводи план инспекцијског надзора, а да не постоје нарочито оправдане изузетне околности које је у томе спречавају (члан 10. став 1);

2) не објави план инспекцијског надзора на својој интернет страници (члан 10. став 6);

3) не сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, не примењује их и не објави их на својој интернет страници (члан 14. став 1);

4) не објави годишњи извештај о раду на својој интернет страници (члан 44. став 1).

Прекршаји инспектора и службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора

Члан 60.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора ако:

1) **- брисана -**

2) не уручи надзираном субјекту налог за инспекцијски надзор, односно не покаже му налог и не предочи његову садржину када надзирани субјекат одбија уручење налога за инспекцијски надзор (члан 18. ст. 8. и 9);

3) врши инспекцијски надзор ван радног времена надзираног субјекта, који је правно лице, предузетник или други организациони облик преко кога физичка или правна лица обављају делатност или врше активност, а за то не постоје разлози из члана 19. став 2. овог закона (члан 19);

4) **- брисана -**

5) не изда надзираном субјекту потврду о одузетом предмету (члан 24. став 3);

6) располаже привремено одузетим предметима, када овим или другим законом друкчије није прописано (члан 24. став 5);

7) одреди да се одузети предмети продају када они нису подложни кварењу, животиње угинућу нити су трошкови чувања предмета знатни, као и када ови предмети не испуњавају прописане услове за стављање у промет (члан 24. став 6);

8) лицу које је поступило према акту о примени прописа у погледу предмета акта о примени прописа изрекне меру управљену према надзираном субјекту, а да није дошло до остварења изузетних услова за изрицање мере у складу са чланом 31. став 3. овог закона (члан 31).

Прекршаји одговорног лица у надлежном државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другом имаоцу јавних овлашћења

Члан 61.

Новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у надлежном државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другом имаоцу јавних овлашћења који не

достави благовремено:

1) Координационој комисији - податке, обавештења, исправе и извештаје који су јој потребни за обављање њених послова и задатака (члан 12. став 8);

2) инспектору - јавне исправе и податке из евиденција, односно регистара које води, а који су неопходни за инспекцијски надзор (члан 15. став 2).

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај руководилац и овлашћено службено лице другостепеног органа ако другостепени орган, након што поништи првостепену одлуку инспектора која је већ једанпут била поништена, упути предмет инспекцији на поновни поступак, уместо да сам реши ту управну ствар (члан 39. став 4).

Прекршај извршеника и трећег лица у поступку управног извршења

Члан 61а

Новчаном казном од 200.000 динара казниће се за прекршај из члана 41. овог закона, извршеник – правно лице и треће лице – правно лице у поступку управног извршења решења донетог у поступку инспекцијског надзора, које онемогућава или отежава спровођење управног извршења.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се извршеник – предузетник и треће лице – предузетник новчаном казном од 100.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се извршеник – физичко лице и треће лице – физичко лице новчаном казном од 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 50.000 динара.

За издавање прекршајног налога за прекршај из овог члана овлашћен је инспектор.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских прописа

Члан 62.

Прописи из члана 9. став 9, члана 35. став 6, члана 43. став 8, члана 47. став 3. и члана 51. став 3. овог закона биће донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи из члана 9. ст. 10. и 11, члана 10. ст. 7. и 8, члана 12. став 12, члана 35. став 7. и члана 54. ст. 5. и 6. овог закона биће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Сачињавање и објављивање образаца контролних листа

Члан 63.

Инспекција ће сачинити обрасце контролних листа и објавити их на својој интернет страници у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Започети поступци

Члан 64.

Поступци инспекцијског надзора започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама прописа који су били на снази до ступања на снагу овог закона.

Статус инспектора

Члан 65.

Инспектор који на дан ступања на снагу овог закона нема врсту и степен образовања прописане овим законом, наставља да обавља послове инспектора ако положи испит за инспектора у року од две године од дана почетка примене овог закона.

Спровођење испита за инспекторе

Члан 66.

Испити за инспекторе спровешће се у року од две године од дана почетка примене овог закона.

Инспектор који обавља послове инспекцијског надзора дужан је да положи испит за инспектора до истека рока из става 1. овог члана, а у супротном сматра се да не испуњава услове за обављање послова инспекцијског надзора.

Изузетно од става 2. овог члана, сматра се да инспектор који на дан ступања на снагу овог закона има најмање седам година радног искуства на пословима инспекцијског надзора испуњава услове за обављање послова инспекцијског надзора и он није дужан да полаже испит за инспектора.

Оснивање и почетак обављања послова и задатака Координационе комисије и доношење пословника о раду

Члан 67.

Координациона комисија ће се основати у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Координациона комисија ће донети пословник о свом раду у року од месец дана од дана оснивања.

Након доношења пословника из става 2. овог члана, Координациона комисија ће почети са обављањем послова и задатака утврђених овим законом, одлуком о оснивању и пословником о раду, који се односе на усмеравање поступања инспекција у инспекцијском надзору над нерегистрованим субјектима, као и у погледу припреме примене овог закона.

Престанак важења прописа

Члан 68.

Истеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 22-33. и члана 92. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 20/92, 6/93 - УС, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94, 49/99 - др. закон, 79/05 - др. закон, 101/05 - др. закон и 87/11 - др. закон).

Усаглашавање посебних закона

Члан 69.

Надлежна министарства доставиће Координационој комисији изјаве о усаглашености посебних закона којима се у одређеним областима уређује инспекцијски надзор са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Уз изјаве о усаглашености, надлежна министарства достављају и табеле усаглашености.

Координациона комисија, на основу изјава о усаглашености и табела усаглашености, у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона, утврдиће предлог акта који садржи потребан обим усаглашавања посебних закона и доставити овај предлог Влади ради разматрања и одлучивања.

Након што Влада утврди потребан обим усаглашавања посебних закона, одредбе посебних закона усагласиће се са одредбама овог закона у року од наредних шест месеци.

Предмет усаглашавања неће бити одредбе посебних закона којима се уређује инспекцијски надзор и службена контрола који произлазе из потврђених међународних уговора или усклађивања законодавства Републике Србије са правним тековинама Европске уније, а које су усклађене са потврђеним међународним уговорима и правним тековинама Европске уније.

Предмет усаглашавања неће бити одредбе посебних закона којима се уређује инспекцијски надзор и службена контрола који не произлазе из потврђених међународних уговора или усклађивања законодавства Републике Србије са правним тековинама Европске уније, а које уређују поједина питања у областима инспекцијског надзора и службене контроле, за која Влада утврди да је неопходно да тим посебним законима буду уређена друкчије.

Координациона комисија утврдиће моделе изјаве о усаглашености и табеле о усаглашености и објавити их на својој интернет страници најкасније у року од два месеца од дана оснивања.

Ступање на снагу и примена

Члан 70.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се истеком рока од 12 месеци од дана ступања на снагу, осим одредаба којима се уређују нерегистровани субјекти и поступање према нерегистрованим субјектима прописаних чланом 3. тачка 4), чланом 4. став 7, чланом 5. став 3, чланом 10. став 4, чланом 11. ст. 2. и 3, чланом 22. чл. 33. и 34. чланом 41. став 3, чланом 44. став 2. тачка 5) и чланом 57, које се примењују истеком рока од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, и чланом 30. ст. 1, 2. и 4, које се примењују истеком рока од пет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

У РЕДАКЦИЈСКОМ ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗЕ СЕ:

Чл. 35-37. Одлуке - 95/2018-383:

"Члан 35.

Сматра се да овлашћено службено лице унутрашње контроле инспекције које на дан ступања на снагу овог закона, има најмање седам година радног искуства на пословима инспекцијског надзора испуњава услове за обављање послова унутрашње контроле инспекције и то лице није дужно да полаже испит за инспектора.

Члан 36.

Инспектор који на дан ступања на снагу овог закона нема врсту и степен образовања прописане Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 – др. закон) и није положио испит за инспектора у року из члана 65. тог закона, наставља да обавља послове инспектора ако положи испит за инспектора у року од годину дана од дана почетка примене овог закона, а у супротном неће моћи да обавља послове инспектора.

Члан 37.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама закона који су били на снази до ступања на снагу овог закона."